

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I.
సంపుటము ౧

చెన్న పట్టణము 1914 వం॥ జూలై నెల 16 వ తేది గురువారము.
ఆ నంద నా మ సంచత్రిక ఆ మా థ బ హు శ స వ మి ర.

No. 92
సంచిక ౯౨

శ్రీరామదాసుచరిత్రము

ఇహ్యుది కొండపల్లెయనెడి గ్రామమునందు జన్మించి ధర్మగిరియందు కైంకర్యము చేసిన గోపన్న యను పేరుగల రామ దాసుగారి వైభవమును తెలుపుచున్నది. ఇతను నియోగి బ్రాహ్మణుడు. శ్రీరామభక్తుడు. ఇంను భద్రాచలమహాత్మ్యమును గోపన్నకు కల్పియదాసు రామదాసుమంత్రము నుపదేశించుటయు శ్రీరామలవారి యనుగ్రహమువలన భద్రాచలమున తానీమ తహశీల్ పని నిర్వహించుటయు, తహశీల్ పనిలో తాను సర్కారువైకమును వసూలుచేసి శ్రీరామచంద్రుని ప్రాకారమంటపములు నిర్మించుటయు, బ్రాహ్మణసంతకర్షణచేయుటయు, మొదలుగాగల విషయములుగలవు. ఇట్లు తానీమవైకమును అధినిష్ఠుడు లేదనగా వారు చెరసాలయం దుంచెరి. అందు పడరానికష్టములననుభవించి తుదకు శ్రీరామనిధ్యానించుచు ప్రాణమును త్యజించుటకు నిశ్చయించెరి. శ్రీరామలక్ష్మణులు ఆరులక్షలవరహాలు తానీమకు ఆరాత్రి తీసుకొనివచ్చి ఇచ్చి రసీకపుచ్చు కొని, శ్రీరామదాసుగారి కిష్టించి అంత్యోగమైరి, తానీమ ప్రాతఃకాలమున వైకమునుజూచి సంతసించి శ్రీరామదాసువారిని పిలువనపి ఆరులక్షలవరహాలను వారికే యిప్పించి శ్రీధర్మగిరియందు శ్రీరామలవారికి కైంకర్యమును జేయని ప్రార్థించి సమీపమున నుండు గ్రామములను కూడా శ్రీరామలవారికి మాన్యముగా వొసఁగెను. తానీమతురకగా నుండినను భగవత్ప్రీత్యాక్షుమవల్ల లభ్యమగుస్కంధై రామదాసువారిని క్షమించుచు అనేకవిధములుగా ప్రార్థించెను. శ్రీరామదాసుగారు భద్ర గిరి యందు శ్రీరామలకు ఒహువిధముల కైంకర్యములను జేసి వారు పంపిన దివ్యవిమానము నాకోపించి, పునరావృత్తిరహితమైన మోక్షసామ్రాజ్యపదవిని పొందెరి. ఇంను భగవద్భాగవతులందరుచూచి ఆనందించుటకై భద్రగిరియందు ప్రస్తుముండు ఆలయమును, అందలి సీతా రామ లక్ష్మణుల ప్రతిమయు, రామదాసువారు కల్పియదద్ద పొందిన నుపదేశమును, రామదాసునకు తానీమ తహశీల్ పని యిచ్చుటయు, రామదాసును భటులు తానీమకడకు కట్టి తెచ్చుటయు, శ్రీరామ లక్ష్మణులు తానీమ కు ప్రత్యక్షమై ఆరులక్షలు తెచ్చియిచ్చుటయు, శ్రీరామలక్ష్మణులు తానీమనేషధారులై రసీకు రామదాసునకు యిచ్చుట యు, రామదాసువారు ఆరులక్షలవరహాలును శ్రీరామలవారికి యిప్పించి కైంకర్యముచేయుటయు మొదలుగాగల అతి సుందరమైన 8 పటములును జేర్పబడి మేలైనకాళికా కైంధు చేయబడియున్నది. దీనివలె రూ. 0-12-0

నలయువారు:— ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అన్డ్ కంపెనీ, బ్రాహ్మ, మద్రాస్.

దినపత్రిక

—(౧)—

ప్రతిదినము 10 పుటల విషయముండును.
చందా సం॥ నకు రూ. 12-0-0.
6 మాసములకు రూ. 6-4-0.
3 మాసములకు రూ. 3-4-0.
1 మాసమునకు రూ. 1-2-0.

ప్రతికయం దీక్రింది విషయములుండును.

ఆంధ్రోద్యమము.

ఆంధ్రోద్యమమునకు సాధనభూతములైన రాజ్యాంగ వ్యవస్థలు, విద్యావ్యాపనము, వ్యవసాయవాణిజ్యవ్యవస్థలు, భాషాభివృద్ధిమొదలగు సకలోద్యమము లీప్రతికయందు వ్యతంత్ర విధమున విపులముగా విమర్శింపబడును.

వార్తావళి.

ఆంధ్రోద్యమవార్తలు, పరరాష్ట్రవార్తలు, విదేశీ వార్తలు, మొదలగు సమస్తవార్తలును సకాలమున సంగ్రహముగఁ బ్రచురింపబడును. ఆంగ్లప్రతికాపేక్ష లేకయే సమస్తవార్తలను మొటనేదీని యందు జదువుటకు వీలుండును. ఆంధ్రోద్యమవార్తా వళిని సమకూర్చుటకై ప్రత్యేక ప్రతినిధు లేర్పాటు చేయబడును.

చిత్రపటములు.

ప్రసిద్ధపురుషులయొక్కయు విషయములయొక్కయు స్థలములయొక్కయు చిత్రపటములును, చమత్కారచిత్రపటములును జనరంజకముగ ముద్రింపబడుచుండును.

రాజ్యాంగ వ్యవస్థలు.

నిరంకుశాధికారమును తగ్గించుటకును ప్రజాతంత్రమును వృద్ధిచేయుటకును సాధనభూతములైన గ్రామవ్యవస్థలు, స్థానికపరిపాలనావ్యవస్థలు, రాష్ట్రీయవ్యవస్థలు, సార్వభౌమికపాలనావ్యవస్థలు, శాసననిర్మాణసభల వ్యవహారములు నుచితకీర్తిని స్వతంత్రవిధమున దీనియందు జర్పింపబడును.

మతసాంఘికచర్చలు.

జాతిమతపక్ష పాతమునుబూనక సకలమతావలంబనులును, అన్నిజాతులవారును, భిన్నాభిప్రాయములను గలవారును నభివృద్ధినిబొందుటకుదగిన యుదారభావములును నాదర్శములును నిష్పక్షపాతబుద్ధితో వ్యక్తీకరింపబడును.

హైకోర్టు తీర్పులు.

జనోపయోగములైన క్రొత్త హైకోర్టు తీర్పులు, బోర్డునిర్ణయములు, క్రొత్త చట్టములు, ధర్మశాస్త్రమునకు సంబంధించిన ముఖ్యాంశములును ప్రతికయందు విరళముగా దెలుపబడుచుండును.

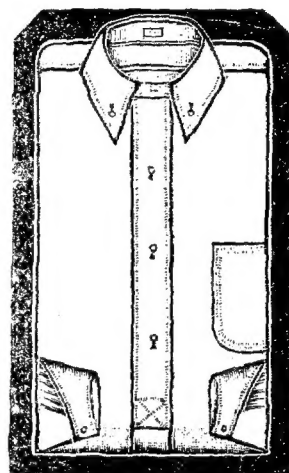
వ్యవసాయవాణిజ్యములు.

వ్యవసాయశాఖవారు చేయు విమర్శనలు, స్వదేశీపరివర్తముల లోని నవీన వ్యవసాయపద్ధతులు, యంత్రసాధనములు, లాభకరమైనపరిశ్రమ వ్యాపారములు, పరిపత్తి సంఘములు, వానివలన గలుగులాభములు బహుధరులు మొదలగు విషయములు విరళముగా దెలుపబడును.

గ్రామవ్యవస్థలు.

గ్రామముల సుఖస్థితి కవసరమైన గ్రామపరిపాలనము, పంచాయితీసభలు, పరిపత్తిసంఘములు, గ్రామపరిశుద్ధ్యము, వైద్యసహాయము, విద్యావ్యాపనము మొదలగు విషయములు చర్చింపబడును.

టిఫ్ట్ వస్త్రాలు.

మొదటికియు టిఫ్ట్ వస్త్రాలు
మ.క 1-కి రు. 13-8-0
రెండవకియు 12-0-0
సాధారణకియు 10-8-0
ఇంకో పంచుల
వస్త్రాలు 1-కి రు. 2-4-0
నా యు ప వస్త్రము
మీసెట్ చుట్టుకొలత
యొత్తో, కొమ్ము ఎన్ని
అంగుళములో నా యు
వలయును.

మీ యూరికి దగ్గరనున్న టైల్ షేపును పేరు వ్రాయును.
లండను ప్రేసింగు కంపెనీ,
87/88 రత్నబజారువీధి, మద్రాసు.
LONDON TRADING CO
37/38 Rattan Bazar Road, Madras.

గంధప్రచురణములు.

ఆంధ్రభాషయందు ప్రచురింపబడు ముఖ్య గంధములు పండితులచే జక్కగా విమర్శింపబడి భాషాభ్యుదయమునకును భాషాభివృద్ధికిని దగినసాధనములు సూచింపబడును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము.

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

తలమెప్పుల మాన్పును. నొయ్యిపోట్ల బొట్టును
పార్శ్వపుమెప్పుల గారడోయను. పొట్లపోగొట్టును
వనమూలికలచే హిందూదేశమందు
తయారుచేయబడు మంచిదందు.
సువాసనగలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలోకూడ వాడుచున్నరు.

పంజాబుచిటి చూచికొనిన మోసములుండును.

చిరునామా:—ఆంధ్ర పత్రికాకార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మద్రాసు.

ఇందుమతీ పరిణయము.

ఇదియొక చక్కనికావ్యము. అజమహారాజు యొక్క వివాహపు కథ. సుప్రసిద్ధుడైన కుమార ధూర్జటి మహాకవి వ్రాసినది. శ్రీనరసింహాపురాయానికిలము. తిరుపతి వేంకటేశ్వరవేదాంగము తదితరచిత్ర పీఠాలంకృతము.

వెల రూ. 0—10—0.

ఆంధ్రపుస్తక భాండాగారములకెల్ల నుచితముగను తదితరులకు ప్రైముల్యమునకును బంపబడును.

వలయువారు :—

**THE HEAD CLERK,
Musunur Estate,
NUZVID. (Kistna Dt.)**

అని వ్రాసినచో బడయగలరు.

కుర్చీలు, మంచములు, బీరువలు.

మావద్ద మీయింటి సలంకరించు సామానులన్నియు సులభక్రయమునకు దొరకును. చెన్నపట్టణములో మాకంటె చతుకగా నమ్మువారు లేరు.

మడత కుర్చీ	1-కి	1-2-0
కాక్ వన్ కుర్చీ సాదా	"	2-2-0
డిటో చేతులుగలది	"	8-12-0
ఇనుపమడత మంచము కాక్ వన్ గలది సింగిల్	"	10-0-0
డిటో స్పిరింగుది	"	13-8-0
మట్టరకం స్పిరింగు	"	12-0-0
స్పిరింగుతో టాపు సయితముగల ఇనుపమంచము (సింగిలు)	"	16-8-0
బీరువలు 8x4 అడుగులు	"	17-0-0
డిటో 5x8 1/2 23-0-0	డిటో మేలురకం	30-0-0
పడకకుర్చీ అనే సోఫా కుర్చీ మేముది	"	8-8-0
కాటలాగులో అనేక సామానులు గలవు. వ్రాసిన వారికి పంపెదము.		
పి. ఎస్. పొన్నుస్వామి పిల్లై అండుసన్		
కాలిఫోర్నియా 41/42 కాటక్ బహదూర్, మదరాసు		

ఈపంచలు కొనువారికి వీటితో పంచ 1-కి అల్లెలార్పాటమున కొర్కని కొడండ్ర ప్రలాపము అను నూతన గ్రంథ మొకటి కూడా ఇనాముగ పంపబడును.

మంచిసమయము! వేనవేలు కర్చుపడినవి!! వెనుకదొరకవు!!

మేలైన జపాక పట్టు పంచలు

అనేక పంచలు కర్చుపడినందున ప్రస్తుతం ధరలు తగ్గించియున్నాము.

వాచకులారా! శృంగారమున్న నాగరికతయున్న గలమేలైనఅసల్ పట్టుపంచలు పండుగదినముల అనందముకొరకు తెప్పించి విక్రయించినది పోగా మిగత కొద్ది పంచలుమాత్రమే యున్నది. ఇందులో ఎరువు, పచ్చ, ఆకుపచ్చ, రోజా, మేఘవర్షం ఇత్యాదిరంగులు గలవు. క్లాసునియమైనట్టివి. త్వరపడుడు. గిళ మూరనిడివిన్ని 24 మూర వెడల్పుగల పట్టుపంచ1-కి2-0-0 పంచ 1-కి తపాలఖర్చులు ... 0-4-0

డిటో రెండుపంచలు కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇనాం. టి. సీతారామ మొదలియార్, కి, కందప్పమొదలి వీధి, తిరువల్లిక్కేణి, మదరాస్,

నర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి. ఇది సంజీవనంతి ఒక వనమాళిక. ఇదియే మన పూర్వీకుల ఆతిరహస్యపు జ్యోతిషము. దీనిప్రభావము కనుగొనవలయునన్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చుకొనిన కొన్ని నిమిషములలో దాని ప్రభావము కనపడును. నపుంస కత్తము పోగొట్టుటకు యంతకుమించినది లేదు. జన్మేంద్రియ దుర్వినియోగముచేతను మూత్రద్వారంబులకు సంభవించెడి అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజువంటిది. రక్తమును శుభ్రపరచి శరములకు పటుత్వమున్న దేహమునకు బలమును కాంతియు నిచ్చును. 20 విధములగు మేహములను మొదలంట నాశము చేయుటలో సంజీవనంతిది. "నర్వజీవన్" ఇది శ్రీమతి, పురుషులు, బాలురు వృద్ధులు అందరును నుపయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధి యొకలుగును.

వెల టిన్ను 1-కి 2-0-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. ప్రొఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు, (13-5-14) కలియుగభీమ. 16కృష్ణపు మొదలివీధి, తిరువల్లిక్కేణి మదరాసు.

విజ్ఞాపనము.

చందాదారులు అక్రైసులు వగయిరా మార్పుటకయి యుత్తరములు వ్రాయునప్పుడు పత్రికలు మాకు చేరలేదని వ్రాయవారు ఏయే తేదిల పత్రికలుచేరలేదో వ్రాయనియెడల జవాబు లొసంగుటకు వీలులేదు. గాన పత్రిక గానితేదిలు స్పష్టముగా వ్రాయవలయును.

తాము దినపత్రిక చందాదారులో, వారపత్రిక చందాదారులో వాసినయెడల చాలసలుపుగా నుండుటయేగాక వారికి జవాబులు త్వరగా నొసంగబడగలవు. వారిపేరవచ్చు పత్రికలమీద ముద్రింపించిన పేరును నెంబరుతోగూడ చించి పంపినయెడల మాకు పని అతిసులభముగాన, అందరల్లు చేయుటకు వేడబడుచున్నారు.

కొందఱు విలేఖకులుకాగితము రెండు ప్రక్కలును జలుగుగావ్రాసి పంపుచున్నారు. రెండు ప్రక్కలు వ్రాయుటలో ముద్రణాకార్యము మిక్కిలి కష్టమగుచున్నది. కావున దయయుంచి విరళముగా కాగితమునకు ఒకవైపుననే వ్రాసి పంపుదురుగాకయని ప్రార్థించుచున్నాము. [ఆం. ప. సం.]

నోటీసు.

ముందు వారపత్రికకు చందాదారులయి ఇప్పుడు దినపత్రికకు చందాదారులయిన వారికి వారపత్రికతో నవశ్యములేదని వారపత్రికపై అప్పుతోవచ్చు పేరును చించి నెంబరుతో సహా పంపవలయునని వేడుచున్నాము. అప్పుడే వారపత్రిక బాబుతువారికి బాకీయున్నసొమ్ము దినపత్రిక చిత్రాలో జేర్చబడును. వ్యవస్థాపకుడు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు,

ఆయుర్వేదాశ్రమ గ్రంథమాల.

విక్రయమునకు సిద్ధముగనుండు గ్రంథములు.

1. మాధవనిదానము:—సకలరోగములను గుర్తించుటకు వైద్యులకు మిగుల నుపయుక్తమగు గ్రంథము. వెల 3-0-0
2. పథ్యాపవ్యయము:—ప్రతిరోగమునకును పథ్యములును అపథ్యములును అగు వస్తువులను బోధించును. వెల చందాదారులకు 0-12-0 ఇతరులకు 1-0-0
3. ఆయుర్వేద పరిభాష:—మందుల జేయుటకును వాని లోగల వస్తువుల భేదముల దెలిసికొనుటకును వాని తానికల నిష్ఠాయించుటకును ఉపయోగించు నిట్టిగ్రంథ మిది వరకు లేదు. వెల చందాదారులకు 1-2-0 ఇతరులకు 1-8-0
4. అగస్త్యవైద్యము:—దక్షిణదేశపు వైద్యసాంప్రదాయముల దెలుపును. వెల చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0
5. వస్తీకర్మ:—వివికారజేయు విధమును దీనివలన బోవువ్యాధులను దెలుపును. చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0
6. శిల్పతంత్రము:—దానినభ్యసించుక్రమము, శస్త్రచికిత్సా స్వరూపము, మొదల గు వానిం దెలుపును. చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0
7. ఆయుర్వేదము:—ఆయుర్వేదముయొక్క ప్రాచీనత అందలి భేదములు, మొదలగు వానిని విపులముగ దెలుపును. వెల చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0

N. B. మాగ్రంథమాలలో ముద్రితము లైకటియు కాబోవు నట్టియు, గ్రంథముల నన్నిటిని కొనువారు చందాదారులుగా నెంచబడుదురు. అట్టివారు దరఖాస్తుతో 0-2-0 పంపకలెను. లేదా, వి. పి. తో వనూలుచేయబడును.

ప్యాకింగ్ పోస్టేజీకర్చులు కొనువారే భరించవలయును. వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు, ఆయుర్వేదాశ్రమం. జార్జిటౌన్, మదరాస్.

కండ్లకు చలువ జేయును.

మెదడుకు బలమిచ్చును. ఎండవేడిమి దెలియకుండుట కుపాయ మేమి.

అమృతాంజలిక తైలము.

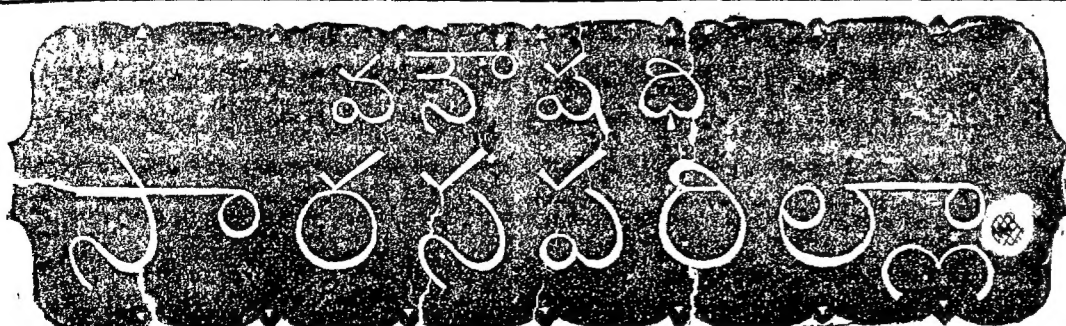
ఇది యేమి జేయగలదు. తలపోట్లను, తలనొప్పలను, మెదడునందలి వేడిమిని, అన్నివిధములగు తలనొప్పలను, నిజముగ అనేకులకు మాన్పినది. విద్యార్థులకు యోచనా పరులకు ప్రాణమిత్రము.

వెల బుడ్డి 1-కి రు. 0-12-0. బుడ్డి 12-కి రు. 8-0-0.

ప్యాకింగ్ పోస్టేజీ పేరు. కోరువారికి కాటలాకు లుచితము.

వైద్యరత్న పండిత. డి. గోపాలాచార్యు, ఏ. వి. యస్., ఏ. యమ్. బి., ఆయుర్వేదాశ్రమం, మదరాస్.

అధికముగా గోరువారు సమీపమున రైలు స్టేషన్ దెలుపవలెను.

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్ళపోట్లు, పాతవాయువుపోట్లు, రసపట్లు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్నిరోగములను దీనివలన నయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును. ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండుసీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪. ఫనస్వాడి. నం. ౨. బొంబాయి Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

పాగయోడల రాక పోకలు.

చెన్నపురి నావాక్రయమునం దున్నవి.

1914 సం. జూలై నెల 16 వ తేది

ప్రముఖ పేరు.	బయలుదేరిన స్థలము.	తేది.	పోయెడి స్థలము.	తేది.
క్లఫ్ థియేటర్	లివర్ పూలు	11	కలకత్తా	16
ట్రాఫోల్	కలకత్తా	11	కలకత్తా	—
క్లాక్ గామామ్	లివర్ పూలు	11	కలకత్తా	20
బ్రిమార్	కలకత్తా	12	కలకత్తా	—
ఎల్లెక్ గా	రంగూన్	14	నాగపట్నం	16
హాల్డిట్స్	సింగపూర్	14	రంగూన్	15
ఎడ్యూనా	నాగపట్నం	14	రంగూన్	17
నివాసా	కలకత్తా	14	లండను	14
జానున్	ఆస్ట్రేలియా	15	కలకత్తా	14

రానున్నవి.

ముఖ్య పేరు.	బయలుదేరిన స్థలము.	తేది.	పోయెడి స్థలము.	తేది.
నూమిడియ	ట్రీపు	15	రంగూన్	15
అంకూర్	కలకత్తా	15	నెటాలు	15
జీరా	కలకత్తా	17	కొలంబు	17
రాబెన్ ఫెల్స్	మిడోల్స్ బరో	17	కలకత్తా	19
రాజా	బావా	21	కలకత్తా	22
ట్రాబర్	ఆఫ్టవర్	21	కలకత్తా	22
కేంబర్లేజ్	లండను	21	కలకత్తా	23
హావిల్ దార్	బొంబాయి	22	కలకత్తా	22
న్యూరాలియా	కలకత్తా	22	లండను	23
టూరా	ట్రీపు	22	ట్రెబిల్టన్	23
అంకూర్	నెటాలు	26	కలకత్తా	26
మంగూ	లండను	28	"	29
క్లస్ లిస్టెన్	లివర్ పూలు	28	"	29

ఈ తేదీలలో కొంచెము మార్పులు.

వాతావరణ స్థితి

1914 సం. జూలై నెల 16 వ తేది

ప్రదేశములు.	తాపమానము.	వర్షపాతము.	కడలి నీరు		వర్షపాతము.	
			తాపమానము.	వర్షపాతము.	తాపమానము.	వర్షపాతము.
గోపాలపురము	29.542	88.8	79.1	0.06	26.56	12.69
వాల్తేరు	29.608	89.0	77.3	...	18.75	9.77
కాకినాడ	29.671	97.0	77.6	0.87	10.27	8.60
బందరు	29.692	101.3	78.2	0.25	7.28	8.29
గుంటూరు	...	102.2	79.0	...	6.35	...
నెల్లూరు	29.732	100.0	82.4	...	3.70	3.43
మద్రాసు	29.770	90.9	77.9	0.11	4.17	4.79
కడప	29.797	87.1	79.6	...	5.14	3.80
నాగపట్నము	29.796	96.1	78.9	...	2.37	4.41
కొలంబూ	29.897	86.7	79.1	...	30.61	29.84
తిరువనంతపురము	29.877	83.2	74.2	...	30.79	28.50
చిత్తూరు	29.881	84.5	73.7	0.84	47.31	51.72
కర్ణాటక	29.863	81.8	73.1	0.88	55.46	54.56
మంగుళూరు	29.881	78.0	72.4	1.26	66.70	48.32
బొంబాయి	29.713	87.9	80.2	0.25	18.98	20.56
హైదరాబాదు	29.702	90.2	72.7	0.87	12.97	7.47
అనంతపురము	...	94.5	78.1	...	8.47	4.92
బళ్లారి	29.765	95.2	76.6	...	2.11	5.22
కర్నూలు	29.750	93.5	76.2	0.02	4.04	5.99
కడప	29.757	95.9	78.8	...	7.43	6.22
తెంగుళూరు	29.823	83.8	66.9	...	10.38	9.60
కొడైకనూరు	18.62	5.02
ఉదకమండలము	22.995	62.7	52.4	0.10	14.38	15.27
కోయంబూరు	29.830	92.5	70.2	0.21	1.98	17.97
బెల్లూరు	29.771	92.7	75.2	0.02	7.97	7.52
సేలము	29.829	96.6	75.6	...	10.90	11.14
తిరుచనాపల్లి	29.822	99.7	80.3	...	3.74	6.87
భద్రకోట	29.813	97.3	79.1	...	5.48	7.46
మధుర	29.830	91.1	76.2	...	4.90	7.53
చిరునాల్వేలి	0.91	5.13

దీప్తకల్పముయొక్క పత్రికా ప్రకటన భాగమున వారు భాగము వృద్ధియైనది. ఈ ప్రకటన గామ్యులన్నియు పట్టి ముఖముగా వీచుచున్నవి. రాజధానియంతట వేడి యింకను తగ్గినది, చెన్నపురి తీరమున మధ్య మోస్త్ర పరిమాణము మామూలు కంటే తగ్గియున్నది. నెల్లూరు, మచిలీపట్టణము, గుంటూరులలో మాత్రము నిష్పక్షిరోజున 100 డిగ్రీలవేడి యుండినది. వారువు నందరి చెప్పుకూడ మామూలుకంటే నధికముగనున్నది. మబ్బులు దట్టముగా పట్టియున్నవి. పడ మటితీరమున వర్ష మంతాధికముగా లేదు. కర్నాటకమునందు తప్ప మిగిలినచోట్ల జల్లులు పడినవి.

నూతన :—జల్లులు పడవచ్చును.

జి. సారాయునిస్వామినాయుడు.

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

వృత్తాంతములు.

ఒక ఆంధ్రుడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— మదరాసు ప్రాంతపు పత్రికను శ్రీ. అనీబీసెంటుమ్మ గారును, నింకొకరును గలసి క్రయమునకు దిసికొనిరి. ఆంధ్రుల పక్షమునను నొక యాంగ్ల దైనిక పత్రికను బ్రకటింపుటకై రెండు సంవత్సరముల నుండియు ప్రయత్నములు చేయబడుచున్నవి. తీర్మానములు జరుగుచున్నవి. రెండుచోట్ల మహాజనులు గలసి యొక పత్రికను స్థాపించ లేకపోవుటకంటే దుఃఖకరమగునంతలేదు.

దాసు మధునూదనరావుగారిని మునిసిపల్ సభనుండి తీసి వేసినవిషయమై దేశాభిమాని యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—నీరిని తొలగించుటకు గారణము బెజవాడ నీటిగొట్టముల సంబంధమైనట్లు స్ఫురించుచున్నది. ఇంతమాత్రమునకే సభ్యుల దొలగించుటకు బ్రయత్నించిన మన స్వపరిపాలనావ్యవస్థయొక్క విహీనమగు నేతివీరకాయయని నమ్మవలసివచ్చుచున్నది.

రాజవీలుతాలూకా గుడిమెట్లకల్లో లక్షాధికారియగు వెన్నెళ్ల పద్మానాభరాజుగారిని గడచిన ఫిబ్రవరి 28 తేది మధ్యాహ్నము యాడిగ కలస్సుకు కాండ్రేగుల సుబ్బుడు అరటి తోటలనుధ్యక్షతన తీర్చిపొడిచి నంపినాడు. శవమును పక్షిచింపగా 26 కత్తిపోట్లు ఉన్నవి. రాజవీలు మేజిస్ట్రేటుగారు వీరిని వెనక్ కొట్టరు పంపగా జడ్జిగా రీసెల 6 వ తేదిని విచారించి జన్మాంతర శిక్ష విధించిరి. అని యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

గ్రామగో సగమున విద్యాభ్యాసము చేయుచున్న హిందూదేశపు విద్యార్థులు, శ్రీయుత బాలగంగాధర తిలకు గారి కారాగారవిమోచనమునకు చారి నభినందించుటకై జూను 24 వ తేది నొకసభచేసిరి. చాలమంది సభ్యులకరించిరి. శ్రీ. సి. డి. ఎస్. సిగారు సభాధిపత్యము వహించిరి. శ్రీ చక్రవర్తిగారి శుభమును గోరుచు ముంగ సమన్వయింపబడిన. పిమ్మట, పూనా నివాసులగు డాక్టర్ గారు బాలగంగాధర తిలకుగారినిగూర్చి చక్కని యుపన్యాసముచ్చిరి. అనంతరము తిలకుగారి నభినందించుచు నొక టెల్లిగ్రాము పంపబడినది.

బాలగంగాధరతిలకుగారి కారాగారవిమోచనమునకై తమసంతోషమును తెలియచుటకు ఎడింబర్గ్ లోని ఆంధ్ర విద్యార్థులు జూను 22న నొకవిందుచేసిరి. శ్రీయుత. సి. వేంకటరావు ఎస్.ఎ. గారు సభాధిపత్యము వహించిరి. భోజనపదార్థములనుదెలుపు కార్డుమధ్య తిలకుగారియొక్క చక్కని ప్రతిమ యొకటి ముద్రింపబడినది. హిందూదేశమునుగూర్చియు తిలకుగారినిగూర్చియు సుపన్యాసము లియ్యబడినవి. అనంతరము తిలకుగారి నభినందించుచు పూనా కొక టెల్లిగ్రామును బంపిరి. ఈసభకు శ్రీయుత లాలా లజపతిరాయగారిని సభాధిపత్యము వహింపగోరిగాని, ఇతరపనులచే వారువచ్చుటకు వీలులేక పోయెను. కాని, వారిసభయందు తమసానుభూతిని దెలుపుచు నొక జాబాను వ్రాసిరి.

చెన్నపురిలో బహుమానప్రవాధి వలన 100కి 40మంది చొప్పున రోగపీడితులై యున్నవారు. ఈ రోగము పుట్టుటకు కారణమును, నివారించు నుపాయమును గని నెల్లువానల కెవ రోగిని 50000 లు దానమొసంగినారు. ఈ బహుమానము పొందుటకుగాను అప్పడే విదేశీయ వైద్యుల కెవరో గాని కార్యారంభము చేయుటకు దొరతనమువారు అనుజ్ఞ నొసంగి నట్లు తెలియచుచున్నది. విదేశీయవైద్యుల వైద్యముగాని దేశీయ వైద్యము వైద్యముగానా? దేశీయులు పరిశోధించలేదా? మనదేశమందు వైద్యులు లేరా? ఏది, యొకమాటు జూచెదము. వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలచార్యులుగారు మున్నగు భిషగ్వరులకు మన దొరతనమువారు సహాయ మొసగి యీ కార్యము నేరవేర్చునాడదా? అని యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

పార్లమెంటు సభ.

హిందూదేశపు బ్యాంకుల నివాలాలు.

సర్ బార్ని స్కాట్లు రాబర్ట్స్ గారు:— ఈ మధ్య హిందూదేశపు బ్యాంకుల నివాలాలు వలన దేశమున కలిగిన యాందోళనమును తగ్గించుటకు దేశముతో సంబంధములేని వా నిలో భనము వేసికొనునట్లు చేయుటకు యత్నించుచున్నారా?

రాబర్ట్స్ గారు:— ఒక్కొక్క రూపాయ అప్పుల నిచ్చుటకు బాంకుల నేర్పాటు చేయుటకై చొరతనమువారు యత్నించుచున్నారు. ఈసంవత్సరము మునుపటికన్న నెక్కువ అప్పునీయలచియున్నారు. నేనింగ్ల బ్యాంకుల విషయమున గూడ కొన్ని సౌఖ్యముల నేర్పాటు చేసియున్నారు.

క్రొత్తడిన్.

డెన్మెట్ గార్డెన్ గారు:— దొరతనము వారు పంపిన నిర్మాణ శాస్త్రజ్ఞుడు పంపినదొర్లు దొరతనమువారికి చేరినా? అట్లయిన అందరికి తెలియుటకై దారిని బయట పెట్టెదరా?

రాబర్ట్స్ గారు:— ఈ శాస్త్రజ్ఞుడు ప్రత్యేకముగా రిపోర్టు పంపలేదు. నగరనిర్మాణ సంఘము వారందరును కలసి తయారుచేసిన రిపోర్టు చార్జ్ మెంటు వారి కేసుకేయియబడినది.

కింగ్ గారు:— లంకాస్టరుగారు కొంతకాలము క్రింద ప్రత్యేకము నొకరిపోర్టును బట్టియుండలేదా? ఇట్టిప్రత్యేకపు రిపోర్టుపంపుటకే యిండియా టాకీసువారిభర్తవై ఆయన యిండియాకు బంపబడియుండ లేదా?

రాబర్ట్స్ గారు:— నేను జవాబుచెప్పితిని. మరియొక ప్రశ్నను మీరడుగదలచినచో వ్రాయుడు.

కింగ్ గారు:— ఈ విషయమునుగూర్చి తమకు వెనుక నుద్యోగము చేసినవారు నాకిచ్చిన జవాబును గమనించెదరా?

రాబర్ట్స్ గారు:— సంతోషముతో ఆవిశేషమును తెలిసికొనెదను.

క్రొత్తడిన్ నిర్మాణపద్ధతి.

గార్డెన్ గారు. నిర్మాణోద్యోగములలో నెవరైన డిప్లీ నిర్మాణమునకు స్థాననిచ్చిరా? అట్లే నిర్మలలో పోటీ యొక్కను లేకయే దాని నంగీకరించెదరా?

రాబర్ట్స్ గారు:— మీరు చెప్పిన లక్ష్యముగారు హెచ్చురై కేసుగారితో కలసి రాజకీయభవనమున కైకేరి యటును నిర్మించు స్థానములకై 1913 ఆంధ్రమున నియమింపబడిరి. వారి స్థానము ప్రకటనకు సిద్ధముగనున్నవి. వారి విషయమున పోటీయుండదు.

డ్యెలుగారు:— దాని యాకాగ్రతము నొక గాని తయారుచేసి సమర్పించెదరా? అట్లే నగర మెట్లుండునదియు కొంచెము తెలియును.

రాబర్ట్స్ గారు:— ఇట్టిప్రతిమ ఎకాదమిలో నీ సరళి యున్నది. గార్డెన్ గారు డిప్లీనగర నిర్మాణమునకై యిండియా నుండి పంపబడిన యుద్యోగము లెంతమంది? వారెవరు. వారలలో నెవరైన ఎప్పుటి వైస్రాయిలచేతన లేక హౌండ్స్ ప్లతోద్యోగియలైన నియమింపబడిరా? వారి ప్రత్యేక వార్తలేమి? వారలలో నెవరైన సభి యున్నద్యోగియలతో సంబంధము కలవారా?

రాబర్ట్స్ గారు:— డిప్లీనిర్మాణసభ్యులు. 1. లండను కాంటీ కాంటిలనకు వెనుక సభ్యులుగానుండిన స్వింటన్ గారు 2. తిరుప్పలు కార్పొరేషను సీటి యింజనీయరు గార్ల గాకె బ్రోడిగారు, 3. ప్రసిద్ధనిర్మాణలకు ఎడ్వికేలు డ్యెన్ గారును కార్త్రతో విమర్శచేసి స్ట్రీటు క్రకటర్ గారు వీరిని వెనక్ తీసిక తరువాత ప్రశ్న భాగమునకి కాదు.

సముద్రపుతంతరి యుద్ధములు.

వాప్సెన్ క్రెక్లింగ్ గారు:— వెలెస్లీంచి వాతమునకొక సారి తంలిక త్రేములు హిందూదేశమునకు పంపుటకై కేమి పని చేసిరి?

హోప్లెసు గారు:— ఇట్టికందటి నే 1.వ తేది వచ్చి డిసెడి. అది పత్రికలందు పూర్తిగా ప్రకటింపబడినది.

దూదిని పట్టుట.

రాసుగారు:— దూదిని స్వాభావికముగా తడవగలకు నట్లు హిందూదేశపు దొరతనమువారు యత్నించేరా?

రాబర్ట్స్ గారు:— ఈ విషయమునకు ఆలోచనాభావమున్నది.

హైందపురు కలసపోవుట.

కింగ్ గారు:— హిందూదేశమున నలుగురు కలసి యుద్యోగములకు పోవలసివచ్చుచున్నదని కొందఱునుకొను

చున్నారు. ఇది తప్పనియే హిందూదేశమందలి కర్మవిధులకే కూలియనుమొలు చాలరనియు జనలకు వలసపంపు స్థలములకును తెలియజేసి ఆదేశమున నొక స్థలమునుండి మిగిలిన యొక్క స్థలమునకు వలసపోవుటయందు గల శాసన నిర్బంధముల తొలగించెదరా? కాంచును ప్రతిరచుందలి ఖర్చులవలన నిది చాల నష్టకరముగా నున్నది.

రాబర్టు గారు:—అట్టినియమములు విశేషముగాలేవు. కూలివాడైనా హోదాగమును కట్టించుట కేర్పడినది తప్పక యుండవలసినది. వానిని తీసివేయుటకు వీలులేదు.

హిందూదేశపు రూపాయ అప్పులు.

జూన్ 19 టీచర్ గారు:—నూటికి 8½ వంతున నిచ్చు రూపాయ అప్పుల లండనులో రూపాయకు పిల్లింగు 4 పెన్సీల వంతున చెల్లింపవలసిన సందర్భమున ఈ అప్పు ఎంత? రూపాయ పిల్లింగు 8½ పెన్సీలకు లెగ్గినట్లైన మార్పు ఖర్చు యెంత యగును?

రాబర్టు గారు:—ఈపద్ధతి యంగీకరింప బడలేదు. అప్పు మొత్తము 18½ కోట్ల రూపాయలు. ఇందు 10 కోట్ల వడ్డీ లండనులో చెల్లింపవలెను. చివరచెప్పిన ప్రకారము సం॥ కు 25550 పానులు ఖర్చుగును.

నల్లమందు విక్రయము.

జూన్ 22:—తైలవ గారు. నల్లమందు దుర్బలభూయిష్టమగుట వలనను, దానిని లెగ్గింపనిచ్చియింప బడినది గనుకను, ఔషధములవలన నల్లమందు నష్టకమునకు తయారయేయకుండరాదా?

రాబర్టు గారు:—నల్లమందు పంటను హిందూదేశమున పూర్తిగా తగ్గింపవీలులేదు. ఆయాదేశముల యిచ్చననుసరించి యన్య దేశముల కెగురుమతి తగ్గింపబడినది. ఈవరకే హిందూదేశము నల్లమందుపంట చాల తగ్గియున్నది. ఇంకను తగ్గును. కాని పూర్తిగా మాన్పుటకు వీలులేదు.

మెర్సి యానూనె కంట్రాక్టు.

డిల్లూ గారు:—ఈ విషయమున హిందూదేశాధికారుల యభిప్రాయమును గ్రహించిరా? అట్లయిన దానిని బహిరంగ పరచురా?

చర్చిలు గారు:—గ్రహించితిమి గాని బహిరంగము చేయుటకు వీలులేదు.

రాబర్టు గారు:—ఈ విల్లు శాసనమైన తరువాత పోలిక కరసిన కంపెనీ హక్కుల రక్షించుట కప్పుడైన హిందూదేశమునుండి సేనను పంపవలసినచో, అట్టి సేనా వ్యయమును హిందూదేశమెంత వరకైన భరింపవలసి యుండునా?

ఆస్క్విత్తు గారు:—మీరుచెప్పినది యూహయంగ మాత్రమే యేర్పగును. దానికి సేన జవాబుచెప్పలేను.

యనిసిపలు లెక్కలు.

జూన్ 23. సర్ హెన్రీ రాబర్టు గారు:—ప్రతి రాష్ట్రములోను 1. కమిటీలుగల యనిసిపాలిటీల కేంద్రము, 2. ఇందలి యద్యోగ్యులద్యోగినభ్యుల సంఖ్యయు, 3. ఇందు ప్రతి కమిటీయు గడచిన మూడు సంవత్సరములలో నెన్ని సార్లు కూడినదియు, 4 ప్రతి కమిటీయును లైసెన్సులను తీసివేసి కొనుటకును మార్పుకొనుటకును యెన్నిమారులు దరఖాస్తు చేసినదియు, లేకుటకు లెక్కల నిధము చేయించెదరా?

రాబర్టు గారు:—అట్లే చేసెదము.

సావర్కరు ఫైదు.

వెడ్డేపుట్ట గారు:—సావర్కరునకు, అండమానుదీవులలో సంకెలు వేయబడినవా? అతని మిగిలిన ఫైదుకాలమును తగ్గింపుదని వెట్టు దరఖాస్తు నిప్పుడు విచారించెదరా?

రాబర్టు గారు:—ఫైదు చట్టములకు వ్యతిరేకముగా సంకెలించినచో కొంత కాలము సంకెలు వేయబడును. అట్టిదప్పుడు జరిగియున్నటుల లేదు. కనుక నితనికి గొలుసులు వేయలేదని తోచుచున్నది. విషయ విచారించెదము. ప్రత్యేకముగా క్షీంచుటకుతప్ప ఫైదీలకు సంకెలువేయరు. బాక్సియహత్యకు సహాయము చేసినందుకు నైకోబ్రవారిచే క్షీంపబడిన వినాయక సావర్కరువై ప్రత్యేకముగా కనికరము చూపవలసిన కనబడదు.

వెడ్డేపుట్ట గారు:—హిందూదేశమున కాయుధముల దిగుమతి చేసినందులకై క్షీంపబడిన యాతనిని కిచ్చు ఆదేశము గూర్చి యస్టి ని విచారించరా? సరిగా ఇట్టిదేవునే చేసిన విధిండు వారిని స్వేచ్ఛగా విడువవచ్చునా?

రాబర్టు గారు:—సావర్కరువై సేరము రాజీయ హత్యకు సహాయము చేయుట, అట్టి సిద్ధియందు యింకేమియు చేయ వీలులేదు.

వెడ్డేపుట్ట గారు:—హిందూదేశమున సావర్కరు విచారణయందు హత్యలేవినది. విధిండు. ఉత్తరభాగమున నట్టిది జరుగలేదు. ఇంతేనా భేదము?

(జవాబులేదు.)

పోలీసు ఉద్యోగముల జీతములు.

రాసు గారు:—పోలీసు ఉద్యోగస్థులు 26 సం॥ లుద్యోగము చేసినను నెల 900 రూపాయలు పొందుచున్నారు. పట్టికుక్కల ఫారెస్టు, టెలిగ్రాఫు మొదలగు కొన్ని శాఖల వారిజీతము 18 సం॥ లలోనే ముట్టును. పోలీసువారి రహస్యమువారియంతకన్న మైన పడవలయనని యందరంగీకరించినది. అందువలన పోలీసుమును తీసివేసి సభకు తెలియజేయురా?

రాబర్టు గారు:—హిందూదేశపు పోలీసువారి జీతములు పోలీసుఉద్యోగములందలి ఖాళీలనుబట్టి యుండును. కాలనిర్ణయముగల తక్కినశాఖలలో వీనిని పోల్చుకూడదు. ఇంకను కొన్ని భేదములును కలవు. రాయలు కమిషను వారి రిపోర్టు వచ్చువరకిందు సంబంధము కల్గించుకొనము.

అలను నెక్సు గారు:—అన్ని రాష్ట్రములందలి పోలీసు ఉద్యోగియులను తిమ్మకర్తైన శాఖలలోనివారితో సమము చేయుటకు వైస్రాయిగారి కత్తి వెట్టుకొనిన సంగతి తెలియునా?

రాబర్టు గారు:—రాయలు కమిషనువారే దానిని విచారించుట తగియున్నది.

నెక్సు గారు:—దీనినిగూర్చి హిందూదేశోద్యోగియులలో నాందోళనము కలదని యెరుగురా?

రాబర్టు గారు:—ఈసంగతిని ప్లేటు సెక్రటరీగారితో చెప్పెదము.

కలకత్తావిక్టోరియా జ్ఞాపకచిహ్నము.

కింగు గారు:—కలకత్తాలోని విక్టోరియా జ్ఞాపకచిహ్నమునకు కావలసిన మార్పులరాళ్ళను రాజపుటానా కోశిల నుండి తెప్పించుచున్నారు. వీనిని దొరతనమువారి రైళ్ళపై రైలుఖర్చు అక్కరలేకయే తీసికొని వచ్చుచున్నారు. కోశిల నుండి కలకత్తా కెంతదూరము? దారిలో ఎన్నివోట్ల దింపి మార్పు వలయును? దీని కిప్పటికంత ఖర్చయి యుండును?

రాబర్టు గారు:—చార్జ్ విషయమై ఆయాకంపెనీవారు దొరతనమువారికి ప్రత్యేకాధికార మిచ్చిరికాని వివరము తెలియదు. ఒకవోట్లనే మార్పువలయును. దూరము మొత్తము 800 మైళ్లు. ఖర్చు మొత్తము తెలియదు.

ఆమృతత్వము.

డాక్టరు కార్లగారి పరిశోధనలు.

III

స్వాభావిక మరణమునకు గారణములు

మానవులయందు స్వాభావికమరణము గలుగుట మిక్కిలి యరుదు. జరావసానమున గలుగుమరణము, కారణాంతరములేక జరిగినయెడల స్వాభావిక మరణమునబడును. పురుషుడుగాని స్త్రీగాని కొంతకాలము జీవించినవెనుక క్షీణించుట కారంభించును. వెండ్రుకలు తెల్లబారును, చర్మము ముడుతలు పడును, నడకమందగించును, దంతములు డల్లును. దృష్టినిశించును. వైద్యుల నడిగిన వ్యాధి యేమియులేదందురు. ముగితి తనము వచ్చినదట. ఇంకేమియులేదు. తుదకు ఒకచాధయులేక చల్లగజీవుడు దాటిపోవుచున్నాడు. ఇటు మరణమునకు వార్ధక్యమే కారణము. కేవలవార్ధక్యము చేతనే మరణముసంభవించుటయేలేదు. అయిననప్పడప్పుడు గలుగుననియే శాస్త్రజ్ఞులు నమ్ముచున్నారు. అసానమున నీమరణమెట్లు వచ్చునో తెలియ గొరి కత్తిచాలక, వేదాంతమును శరణుజొచ్చుచున్నారు. జీవితత్వము గలిగినట్లై మరణతత్వము మొదట గలదట. “జాతస్య మరణం ప్రపంచం” నట. “వీనిశాస్త్రజ్ఞుల కిట్టిభావము అర్థమగుదును. మరణమునకు కారణము దుర్బలముకాదు. రుక్మాదేశపు జంతు శాస్త్రజ్ఞుడు మెష్టి కాఫ్ అనువాడు జీర్ణకోశమున నుత్పత్తియగు చి ప ద్రవ్యముల చే మృతి గలుగుచున్నదని యూహించుచున్నాడు. ఈ సమాధానము నంగీకరించిన యెడల స్వాభావికమరణ మునది పోయి అన్ని వోట్లను ఆకస్మికమరణమే యుండును. మరెయిక సమాధానమేమన, దేహమందలి కణములు ఉష్ణత్వక్తి గోలుపోవుటచే మరణము గలుగుచున్నదనుట మన దేహమున నిరంతరము ప్రాత

కణములు చచ్చి కొత్తకణములుత్పత్తి యగుచున్న యుండును. ఏడుసంవత్సరము లగునప్పటికి దేహమంతయు కొత్తవధును. కణములప్రవృత్తి బాల్యమున విశేషముగ నుండును. పిండమున కణములు విచ్ఛలవిడిగా వృద్ధియగును. ఏడుగడచు కొలది నీ శక్తి క్షీణించుచున్నది. ఇది బొత్తిగా నశించినపుడు మరణము గలుగుచున్నది.

కొన్ని జంతువులయందు మరణములేదు.

కొన్ని నూత్నజీవులయందు మరణము గానంబడదు. ఏకకణదేహులగు జంతువు లమరత్యముచే శోభించుచున్నవి. కొంతకాల మేకకణముగనుండి అంతట రెండుకణములుగా నీలను. రెండును మొదటికణముయొక్క శిశువులు. అవి కొంత పెరిగి ఒక్కొక్కటి మరల రెండగుచున్నవి. ఇట్లనంతముగా పెరుగుచుండుటేగాని మరణమనునది లేదు. అనగా నొక్కకణముగాని చచ్చుటలేదు. వృద్ధుడగు వానదేహమున్నట్లుండి రెండుగా భిన్నమయి ఒక్కొక్కకణము ఒక్కొక్కదృక్ గాత్రుడగు యావనుడుగా మారిన నేకకణదేహుల మానవు లనుకరించినట్లు గును. అట్లుజరిగినమృతియనునది మానవులయందు అదృశ్యమగును. కాలిఫోర్నియా దేశమునగల ఒక్కావృక్షములు ఆనేక సహస్రసంవత్సరముల ఆయుస్సుగలవి యున్నవి.

కణముయొక్క ఆమృతత్వము.

క్రైలు గారు తమపరీక్షలయందు దేహాతములగు కణములను, బయట దీనినకణములను. భేదముండుటను గురింగినను బయటదీని వెంచబడు కణములు చచ్చుటలేదు. దేహముననుండునవి చచ్చును. బహుకాలము జ్యోతితమగు దేహమున యావన మాపాదించుటకై తత్వజ్ఞులును ఆయుర్వేదజ్ఞులును యత్నించుచుండిరి. సీకావ అను పరామదేశ శరీర శాస్త్రజ్ఞుడు యావన సంపాదించు నమృతమును సాధించుటకును ప్రయత్నములుచేసెను. ప్రపంచమాదిగ ఇప్పుటివరకును జరామరణముల జయించుటకు జరిగిన యత్నములు పరిహాసాస్పదము లైనవనుట నిస్సంశయము. మరణ మనివార్యమని లోకమందందరికిని దెలిసిన ప్రసిద్ధాంతము. కోడిగుడ్డుయందలి పిల్ల తనంతట నుండినయెడల కొన్నాళ్లకు పెద్దకొడియై తుదకు మృతి నొందును. దానిని అనేక కళలములుగ ఖండించి తగు నాహారమిచ్చి పెంచుచుండినయెడల చావులేక బ్రతికియేయుండును. ఆకోడిపిల్లయొక్క చైతన్యము పోవునేగాని, దాని శరీరకణములు చచ్చుటలేదు. సహజము కాలక్రమమున, ముసలివగుటకుమారు పసిగగును. అనగా కాలము జరుగుకొలదిని, ఉత్పత్తిశక్తి కణములకు హెచ్చునేగాని తగ్గుదు. ఈవిషయముల నన్నింటిని గమనించు వారగు క్రైలు గారు జీవము మానవాతీతము గాదని నమ్ముచున్నారు. లోయెజ్ గారు బహుచిత్రములగు కొన్ని ప్రయోగములు చేసిరి. సీఅర్పిస్ అను జంతువులను మరింతయృష్ట గలనీటియందు పెంచినయెడల మిగుల వృద్ధియగుటకు జీవోత్పత్తికి గావలయునని శాస్త్రజ్ఞులనుకొనియుండిన కొన్ని కొన్ని మరుతులు వాస్తవమున ననవసరములని వారు నిరూపించిరి. స్త్రీపురుష సంయోగము లేకయే కళాత్పత్తి సాధ్యమని వారుమాపిరి. సీ అర్పిస్ అను జంతువు పెండియందుండు శోణితముగొని శుక్లసహాయము లేకయే గ్రుడ్లుగానగునట్లు చేయవచ్చును. వానిని ఉష్ణా నీళ్లలో ముంచినచాలును. తక్షణమే అవి లార్వేక్రమి జంతువులుగా మారినవి. వీనికి లెండియేలేదు గదా? తల్లినుండియే పుట్టినవి. ఇదేదీనిని అక్కడ సీఅర్పిస్ పుట్టింపవచ్చునని కనుగొనిరి.

ఏషియావారి వలసలు.

III

ఒక ప్రపంచ సమన్వయ.

నెయింటు నిహోల్ కింగు గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

వలసనచ్చిన పోర్చుగీసుల నీరీ రీతి నెదిరించి, కృతనిశ్చయమై నిరాకరించుటకు గారణమేమి?

దీనికి ననేక హేతువులు దెబ్బొనుచున్నారు; వానినిట్ల సంక్షిప్తముగా మాత్ర ముదాహరింతుము. పోర్చుగీసుబాలియను, వారికిగల కృషియు నికృష్టములు; వీరుపొనించు దేవతలును అంతయుతృప్తిప్రసన్నభావము కలవారు కారట; మరియు వీరి యాచారములు మలినములనియు, పారిశుధ్య పద్ధతులను వీరవలంబింపరనియు జెప్పదురు. వీరు జీవించుటకు పాశ్చాత్యులకగు వ్యయము కాకపోవుటచే, తెల్లవారితో పోటీ వెట్టుకొని తక్కువకూలికే పనిచేయ గలుగుదురట. వీరిలో గొందరికి పాశ్చాత్యుల నాగరకత చలంబిందు భోరణి యుండినను, మరియు బాశ్చాత్యుల కృషిసంతయు దామ గ్రహింపగలమని

మీ వాదించుచున్నను, ఎన్నటికినీ భేదరహితముగ వారిలో
రు కలిసిపోవాలంటుంటుంది. అందులో ముఖ్యముగ జనానియలు
తమచేత చక్రవర్తియగు ముక్తేశ్వరగారియం దమితభక్తిగల
వారగుటచే, ఎన్నడైన జనానితో దమ స్వీకృతిదేశమునకు
యద్ధము సంభవించునని, వీరట్టివో నీదేశముననే దత్తురై
యుందురనుకొనుట కేవలము ధ్రువము.

పౌరస్త్వ లీవాదములకు దగువిధమున సాభిమానులై ప్రత్యు
త్తరము లొసంగుచున్నాము. వీరికుండు నాగరకత యత్నంత
ప్రాచీనము; యూరపీయుల పూర్వము అదవులగు సం
రించుచున్న గ్రామములయందు దినములలోగూడ ప్రాగ్దేశముల
వారున్నతమగు ప్రబోధమును బొందియుండిరి. పాశ్చాత్యుల
కుండు వ్యయకరమగు యరభ్యాసములు తమకు లేకుండుటచే
యూరపీయులకంటెను అమెరికనులకంటెను తక్కువ వ్యయ
ముతోడనే తాము జీవించుటమని వీరివాదము. పశ్చిమదేశము
లందు జీవనము కష్టమనియు, అక్కడలు బహుశములనియు,
వ్యయమెక్కువ యనియును, వీరు చెప్పుదురు; అందువలన
సాధ్యమగునంతవరకు వాంఛలను తగ్గించుకొని జీవించుట యన
సరమని వీరివాదము. ఎట్లైనను పాశ్చాత్యుల నడుమనుండుటచే
తాముకూడ వ్యయకరమగు జీవనమునే క్రమముగ నకలంబించు
చున్నామని వీరి యభిప్రాయము. పోటీవిషయమనిన, పశ్చిమ
దేశమందు నిర్ణయముగనుండు కూలికంటె తక్కువ మొత్తము
నకు పౌరస్త్వము పనిచేయకూడదని శాసన మేర్పడుటవలన
నీ చిత్తుల నిరర్థింపగలవని వీరిమతము. ఎక్కువ కూలికి గాని
పనిచేయును వారి సంఖ్య పాశ్చాత్యులలోగూడ దినదినము
అధికమగుచున్నదని. పాశ్చాత్యులు తమకు న్యాయమగు నవ
కాశమిచ్చిన యెడల, కలతలేయియు గలుగకుండ వారివదమ
తాము జీవింపగల్గుటయే కాక తమ చుట్టుప్రక్కల జీవించు
సంఘములకు నైతిక మానసిక వికాసమందును ఆర్థికాన్నత్య
మందును గూడ సహకారులము కాగలమని వీరిలో విద్యావం
తులుగ నుండువారి యభిప్రాయము. తమచర్యము శ్వేతముగ
నుండక, పితముగనో గౌరవమునో యుండుటచేతనే శ్వేత
వర్ణము తమకు భిన్నముగ జూచుచున్నారనియు, వర్ణభేద
మను కారణముచే జనులను నిరాకరించుట క్రైస్తవమతవలం
బులకు భావ్యము కాదనియు వీరువాదించి తమ ప్రతిపక్షుల
వైసే నిందను మోపుచున్నారు.

ఇట్లు ఎవరి కనుకూలము లగు వాదములను వారు
చేయుచుండినను, ఏవతమువారును వివాదమునందు తగ్గకుం
డుటచే నది యంతకంతకు హెచ్చిపోవుచున్నది. దక్షిణా
ఫ్రీకాలలో మనవారు పడుచున్న (అనగా ప్రస్తుత వ్యాసరేఖన
కాలమందు) పాట్లన్నయొ చెల్లములే కావున వానినిచట వివ
రింప నవసరములేదు. భారతీయులను జనానియులను బహి
ష్కరింప వలెనను బిల్లుకట్టి వాషింగ్టను నగరమందలి
ప్రతినిధి సభలో నాలోచనముం దున్నది.

పౌరస్త్వ బహిష్కరమునకై యుద్దేశింప బడిన
యీ బిల్లులు శాసనములుగ నామోదింప బడునని వాదమునకు
మాత్ర మంగీకరింతము; అంతమాత్రమున ఏషియావారి నలస
గురించిన యీ సమస్య పరిష్కృత మగునా?

అట్లుగలకు బదులు, ఒకవేళ తర్దిపరిశీలన కావచ్చు
ను. ఇట్లు బహిష్కరించుట వలన, ఏయే దేశములనుండి వీరు
వల సవచ్చుచున్నారో, ఆయా దేశములవారికి గర్హముగ
దోషవచ్చును. పశ్చిమదేశములందులై బూర్బదేశము లందును
గర్హనాపియులు కలరు. ఇదియే యుత్తమమగు నవకాళ మని
తల్పించి, యద్ధము చేయవలసిన దనియు వాణిజ్యమందు బహి
ష్కార పద్ధతుల నవలంబింప వలసినదనియు వీరుజనులకు
బోధింప జొత్తురనుటకు సంశయము లేదు.

అట్టియెడ దీనికి దగుచిత్య యేమి?
త్వప్తికరమగు సాధనమేమియు గానరాదు. ముందుగనే
ప్రతికూలాభిప్రాయముల నేర్పరచుకొని యుండువారితో
హేతువాదము చేయుట దుస్సాధ్యము. లోకసామాన్యము
నందు నాగరకత యింకను హెచ్చువరకు నీ సమస్యను దాని
కనువగు దానిని బోధింపుట యుత్తమము.

కేవలము ధర్మమునే యాధారము చేసికొనిన నీసమస్యనుపరి
ష్కరింపవచ్చును. ఆర్థికసంబంధమైనయొత్తిడి చేతనే, ఏషియా
నుండి జనులు వలసలబోవుచున్నారనునది నిర్వివాదాంశము.
వీరిని జూచి, రాకూడదని తలపు మూయునట్టి యాపాశ్చా
త్యులుండు దేశములందు, ఉండ దగినంత జనసంఖ్య లేదనుట
కూడ నిర్వివాదాంశము. విధి వైపరీత్య మేమోకాని, శ్వేతవర్ణ
ము ప్రస్తుతము నివసించునట్టి యీ దేశము లన్నియును మొట్ట
మొదట భగవదాజ్ఞచే శ్వేతేతర నివాసములుగనే యుండెను.

అమెరికాయందును ఆస్ట్రేలియా యందును కొద్దికాలము క్రిం
దటివరకును ఆఫ్రికాయందును శ్వేతవర్ణు లనుమాటయేలేక నల్ల
వారే నివసించుచుండెడివారు. ఇప్పు డీదేశములం దెచ్చుట
జూచినను తెల్లవారే యగవడుచున్నారు. అమెరికా ఆస్ట్రే
లియా ఖండము లందలి యాదిను నివాసులను వీరెల్లో కాల
క్రమమున గనుపడకుండ జేసిరి; కాని యాఫ్రికా ఖండమందలి
శ్వేతభాగమింకను నల్లవారి నివాసముగనే యున్నది. యథా
మిట్లుండ నేమొగము పెట్టుకొని యీ శ్వేతవర్ణులు తదితరుల నీ
దేశములకు రాకూడదని నిషేధింపగలరు? తనక్కలో తాను నన్నో
యను సిద్ధాంతము సాధారముచేసికొంటిమేని, తమలోగలియ
జాలరను హేతువుచే, ఏషియా వారిని ఉత్తర అమెరికా ము
న్నగు ప్రదేశములకు రానియకుండ నెట్టిచేయుచున్న యీ శ్వే
తవర్ణులు, తామెవరో నభేదముగ గలిసి పోవాలిలో యట్టి
నీగ్రోజాతికి జన్మభూమి యగు ఆఫ్రికాలో నివసించుట కట్టి
హక్కుగలిగి యుండురో తెలియకున్నది.

ధర్మమునే యాధారముచేసికొని వాదించి, పౌరస్త్వ
బహిష్కరమును సమర్థింప గలిగిన యూరపీయును దెవడును
లేడు. కాని యట్లుచేయుట కొన్ని సందర్భములను బట్టి యన
సరమని వీరు వాదింతురు.

ఈసందర్భము లెవ్వి? తిన్నగ విచారించిన నీసందర్భ
ములసార మేమన, ఏషియావారు తమతో పోటీకి వత్తురనుట
యు, ఆపోటీలో వారినిదెర్చి తామునిలవ లేమనుటయే. పౌర
స్త్వము యక్కడలల్పములు; దీనికి దోడువారు మితవ్యము పరు
లు. పాశ్చాత్యులకన్ననో, వ్యసనములు మెండు; వారికి గువ్యయ
ము నెక్కువగ నేయుండును. అందువలన నీపౌరస్త్వము పాశ్చా
త్యులకంటె నల్పవేతనములకే పాలుపడి, స్వల్పవ్యయము తో
డనే జీవించే వర్తరు. బ్రతుకునందలి సౌఖ్యము నెరుంగని యీ
పౌరస్త్వముల జీవనము అసహ్యముగను కళారహితముగ నుండు
నందురు. అటులయిచో నరములన్నియు ద్రెంచుకొని యింత
కష్టపడి యీకష్టపాధ్యములగు భోగము లనుభవించుకున్న
నేమి యని యీపాశ్చాత్యుల నడుగవచ్చును. జీవనభోగి
యొక్క ప్రమాణమును పౌరస్త్వము విషయమున హెచ్చించుటయే
యవరసమగుచో పాశ్చాత్యుల విషయమున దీనికి దగువిధమున
మితమేర్పరచుటయు సత్వ్యవసరము. పౌరస్త్వము యల్పజీవనము
నకును పాశ్చాత్యుల భోగతత్వవరకును మధ్యస్థమగు మాగ్
మొకటి యుభయుల జీవనమున కవసరము.

తాముగౌరవించు మని చెప్పవ సిద్ధాంతములను పాశ్చా
త్యులవలంబించి తత్ప్రతికారము సర్వవ్యవహారములను నిర్వర్తిం
చువరకును, మరియు దమ హక్కుల నెల్లు ముఖ్యముగ జూచు
కొందురో యట్లే ఏషియావారి హక్కులనుగూడ మన్నించు
వరకును, ఈసమస్య పరిష్కారము కానేరదని నాయభిప్రాయ
ము. ఇంతలోనే వీరిమనస్సాక్షి యిట్లు బయల్పడగలదని యను
కొనుటకు వీలులేదు. కాని లోకము నాగరకతాభివృద్ధి నొందు
చుండ నట్టినితితప్పక రాకలసియేయున్నది. మనపక్షము ధర్మ
పక్షమనియు, ఇతరమగు నెట్టి నిర్బంధమువలన గాక ధర్మబలము
వలననే మనకు జయముకలుగవలెననియు జ్ఞప్తియుంచుకొని
పాశ్చాత్యులకు ప్రబోధమొసంగి యుక్తాయు క్షణానము వారికి
గలిగింప బ్రయత్నించుటయే మనము చేయగలదంతయు నై
యన్నది.

స ర స్వ తి.

నవమ ప్రకరణము.

విద్యాంసురాలై కచ్చినదన్న సంతోషమున రాజేశ్వరి
సరస్వతి నెంతయు నాదరముతో నెదురేగి కొనివచ్చెను.
ఆనాడు పురస్త్రిలలో కొందఱామెగౌరవమునకై యొకసభ
గానించిరి. సరస్వతియొక్క ప్రతిభా విశేషములను విద్యా
వివేకములను దినదినమును క్రొత్తి క్రొత్తలుగా విజయంబుటచే
నామె నెప్పుడు చూతుమాయని యువ్వెళ్లారుచున్న పురస్త్రి
లందఱును నత్యానందముతో నాటిసభకు విచ్చేసినన నాశ్చ
ర్యములేదు. తర్కాలంకారుని కిదియంతయు విపరీతముగా
దోచెను. స్త్రీలు సభలు చేయుటకును సువస్థపించుటకును
నాలెడిప్తపడువాడు కాడు. ఆడది చదువుకొని యుద్యోగ
ములు చేయునా యుగ్గేలునా యని యుడుగువారిలో నత
దొకడు. చదువుకొన్న స్త్రీలు భయభక్తులలేక పురుషులకు
లాంగక చెడిపోవుభయమును స్త్రీవిద్య వైష్ణవివారమునకు
దోడ్పడుననియు నత డిదివరకు వాదించ జొచ్చెను. పురస్త్రిలు
చేయుచున్న జతనమును తనల్లి యంగీకారమును విని తర్కా
లంకారు డామెను సమీపించి యామెవై గోపి

చును, అమ్మా! వెదదదానవు, నీవు కూడ నిట్టి
యకార్యమునకేల సమ్మతించితివి? నీ యభిప్రాయమేమి? నీ
కొడలు కులట యగుటకు గోరుచుంటివా? ఆడది చదువుకొను
టయే తప్పగదా! సభలు చేయుటకూడనేమిటి? ఇది యవకీర్తి
కరముగదా? దీనినెల్లు భరింపవచ్చును? మనదేశమున నెందైన
నిట్టి విపరీతాచారము కలదా? సదాచార సంప్రదాయములను
జూటించక కుటనలగు మనవంటి సంసారు లిట్టి విరుద్ధ ధర్మ
ములను బ్రవర్తింపవచ్చునా? అని యడిగెను.

తల్లి యతని కనేక విధముల నచ్చుకొనెనుగాని యతడు
మాత్రము తన యభిప్రాయముల నేమియు మార్చుకొన జాల
దయ్యెను. అప్పుడు రాజేశ్వరి చేయునదిలేక కుమారా! నీవు
చిన్నవాడవు, నీది తెలిసి తెలియని వివేకము, నీ కానక విస్త
రించి చెప్పి నీ మనస్సు నొప్పించెదను. ఇప్పుడేమియు మాట
లాడ కూరకుండుము. కొంచెము నేపు రద్దించేయకుము, అని
చెప్పి వెడలిపోయెను.

నాటి సభ మహిళా సభామండలమున జరిగెను. వృద్ధు
రాలగు నొక స్త్రీ రత్నము సరస్వతియొక్క వైద్యమ్యమును
గూర్చియు నామె గడించిన లోకజ్ఞానమును గూర్చియు నా
మెకు గల కళాభిజ్ఞతను గూర్చియు సవిస్తరముగా ప్రస్తా
వించి యామె యంతవిద్యావతి యగుట కవకాశము కల్పింప
సాహసించిన యామె జననిజనకల మనస్తావ్యమును దీక్షను
విద్యాభిరతిని మెచ్చుకొనుచు నారీలోకమున కాభరణమై
మాగ్దరినియై ప్రకాశించుమని సరస్వతి నాశ్చర్యించెను.
తరువాత మతీ కొందఱు యువకులు యువతీ
లలామను నీర్తింబి పుష్పమాలాలంకృతను
జేసి తమ విద్యాభిలాషమును సభిరతిని విశదీకరించిరి. కొందఱు
సుందరీమణులు తమ పుత్రికారత్నములను విద్యావతులం
జేయ బ్రతిపలునెసిరి. పిమ్మట సభ్యస్త్రీల వేషకోటున సర
స్వతి తా నభ్యసించిన సంగీతాస్త్రమును జవిజాపుచు దోడి
చేదెలతో నందుకొని మంగళగీతములు పాడుటయు నెల్లరు
నానందపారవశ్యమున మునింగిరి. సరస్వతిపునరభినందనము
లతో సభ సమాప్తమయ్యెను.

నాటిరాత్రి తర్కాలంకారు డిండికద గావలసినంత
గందరగోళము గావించెను. సరస్వతి సంగీతవిద్యానైపుణ్యము
నందఱు నన్ని విధముల జ్ఞాపించుచుండ నతండు దూషింప
నారంభించెను. పాప మతండు స్త్రీవిద్యావిద్యేషిమని యింత
దనుక మన సరస్వతి యింతకుంతయు నెలుగదు. ఆనాడు
సభాప్రారంభమునకు ముందరండు తెల్లకడజేసిన సాభిప్రా
యోపన్యాసవిషయ మామె వివేచించెను. అంతఃకామె
యల్ల ముల్లాసవంతమై పల్లవించుచు రంజిల్లుచునే యుండెను.

సభాభవనమునుండి రాజేశ్వరియు సరస్వతియు గృహ
మునకు వచ్చుటయే తడవుగాక దర్కాలంకారుడు తల్లిదండ్రు
లతో గలహమున కుపక్రమించెను. తనతల్లి మతిమాలినదనియు
దండ్రు వివేకవిహీనుడనియు వారిరువురును దనభాగ్యము బాడు
చేసిననియు మొదట నామెకు విద్యగరపుటే తప్పికనునియు
దానికి దోడు గానవిద్య నేర్పించుట మరింత యవసరము
మనియు దనభార్య సభలు చేయుట యు సంగీతము
బాడుట యు జూచి తోడి వారు నవ్వుచుం దన్నా
క్షేపించు చున్నారనియు దెప్పుచుం గయ్యమున కెత్తుగడ
జేసెను. కులస్త్రీలకు సంగీతము గూడదనియు గానమునేర్పిన
స్త్రీలు తప్పక వేశ్యలవలె జెడిపోవక మానగలియు సభలల్లను
జర్పలల్లను స్త్రీలకు చచ్చవర్తమున కవకాశము లేకదను
ననియు నింక నేమేమియో చెప్పుచు గృహకల్లోలమునకు
విత్తనమువైచెను. రామగోపాలుడును రాజేశ్వరియు నెంత
చెప్పినను దనభోగిని మానదయ్యెను. ఎవరేమి బోధించినను
వివదయ్యెను. నాడు తర్కాలంకారుడు చిదువుకొన్న మూఱు
లకుం దార్కాణమైతనమ్మాచి త్తమును సంపూర్ణముగా నెల్ల
డించుకొనెను. వివాదకరమగు నీ విపరీతచర్యనంతయు బ్రత్య
క్షముగా జూచుచుండిన నవయవతియగు సరస్వతిహృదయ
మెట్లుండునో చదువరులే యూహించుకొందురుగాక. ఇది
యెల్ల జూచుటతోడనే భయకపింతురాలైన యామెహృద
యము చెదరిపోయెను. చిత్తము పరిపరి విషముల బరితేసింప
సాగెను. ఆమె యుత్సాహము గీర్మకాలవాహినీవలె నన్న
గిల్లెను. క్రోధకలుషితుడైన ధర్మదీపము ముండెల్లు పరిణ
మించునో తనకేమిగలి తటస్థించునోయని తలపోయసాగెను. తన
కింక సౌఖ్యము మున్నయనియు దనయభిలాషములెల్ల నిష్ఫలము
లనియు నిశ్చయించుకొనియెను. ఆమె కిది యొక గొప్పమునో
వ్యాధియై బాధింపబడెను.

ఆంధ్రపత్రిక.

ఆనందనామ సం॥ ఆషాఢ బ ౯

గురువారము.

బెజవాడ కౌన్సిలరు విషయము

దాసు మధుసూదన రావుగారిని బెజవాడ మ్యూనిసిపలు కౌన్సిలరు పదవినుండి తొలగించిన విషయమును పత్రికాపాఠకులు చదివియున్నారు. కాని దొరతనమువా రీయత్తరపును నేలచేసిరోచేసి నయత్తరు వెతకతినముగనున్నదో ప్రజాభిప్రాయ మువలన దేటపడుచున్నది. బెజవాడయందు నీటిగొట్టములను బెట్టుట కాపురనాస్తవ్యులు పడేండ్లనుండి యునునీటిపన్ను నిచ్చుచున్నారు. 1908వ సంవత్సరమునందు నీటిగొట్టము లమర్చబడినవి. గొట్టములు రాజనీధులందుమాత్ర మున్నుబడినవికాని గృహస్థులగృహములందుంచుట కంగీకరింపబడలేదు. గృహస్థులయిండ్ల కంగీకరించకుండుటకు గల కారణము మురికినీరు పోవుటకు మార్గము లేకుండుటగాని నీటిసప్తెక్కువయెయిండుటగాను. వేంకటనరసయ్య పంతులుగారి కాలములో ముగ్గురి గృహస్థులకు మాత్రము సర్దుతి యొసంగబడినది. ఆసర్దుతియు ను కొలతయంత్రములు(మీటర్లు) పెట్టుపద్ధతి మీదను నీయబడినది. కొలతయంత్రములు లేకయే గొట్టములను బెట్టుకొనగూడదను నభిప్రాయము సర్కారు ఆర్డరులలో స్పష్టముగలేదు. మధుసూదన రావుగారు చెర్మనగ నియమింపబడినపుడు మీటరులు లేనిది గొట్టములను బెట్టుకొనగూడదను నభిప్రాయముస్పష్టముగ లేదని 12వ స్టానిటరీ ఎంజనీరుగారికి వ్రాసియుండిరి. మధుసూదనరావుగారు బెజవాడవాస్తవ్యులుగాన నీరులేక బెజవాడగృహస్థులు పడుకొనములు వారి కనుభవవేద్యములై యుండును. మధుసూదనరావుగారి కాలమునందు నీటిగొట్టములను బెట్టుకొనుటకై 210 దరఖాస్తులు చేయబడినవి. 114 దరఖాస్తులు మంజూరుచేయబడినవి. మంజూరుచేసిన దరఖాస్తు మీదను "మీటరు పెట్టెమీదతుకలను. మీటరు రనవసరమైన అంచనా వేయించి ధరానతును కట్టవలయును, పని ముగిసి పాలిటి ఆధిపత్యము క్రిందనే జరుగవలయును" అని మధుసూదనరావుగా రాడ్లనువేసిరి. కాని కారణాంతరమువలన మ్యూనిసిపాలిటి ఆధిపత్య ముక్రిందను పనిజరుగుటకు విలుగలుగలేదు. అందు మధుసూదన రావుగారి దోషములేదు. హను మంతరావుగారు పనిని స్వాధీనముచేసికొనునపు టికి కొన్ని ఇండ్లలోమాత్రము గొట్టము లమర్చబడినవి, కొన్నిటియందమర్చబడుచున్నవిగాని, నికరపు లేక్క తెల్పుటకు వీలులేదు. మీటరుల అవసరమును నమ్మలేదుగాన నరసయ్యగారు మంజూరుచేసిన దరఖాస్తుదార్లకును మీటరులలో పనిలేదని ఆనతి ఇయ్యబడినది. మధుసూదనరావుగారితెప్పితమునీటిగొట్టము లదరఖాస్తులను మంజూరుచేయుట. మంజూరుచేయుట చేయకపోవుటనుగురించి స్థిరమైనశాసనమేదియు నులేదు. ఈవిషయమును స్టానిటరీ ఎంజనీరుగారికి వ్రాసిరి. గొట్టములను మామూలుపద్ధతి ననుసరించి పెట్టుకొనవలయునని ఆర్డరు వేసిరి. చేసినది జనోపయోగ కార్యము. స్వలాభముగాని ద్రవ్యోపార్జనముగాని గాదు. మధుసూదనరావు గారు స్టానిటరీ ఇంజనీరుగారి ఉత్తరువును నిర్లక్ష్య భావముతో జూడలేదనుటకు వారు పిమ్మట పశ్చాత్తప్త హృదయై వ్రాసినలేఖయే నిదర్శ

నము. మధుసూదనరావుగారి కార్యప్రక్రియకు గారణము సద్భావము. దురుద్దేశముగాని నిర్లక్ష్యభావముగానికాదు. దొరతనమువా రీకార్యమును నిర్లక్ష్యభావముగ నెంచి యుండవచ్చును. అట్లంగీకరించినను పాలకులు విధించినట్లు అపరాధమున కననురూపముగనున్నది. మధుసూదనరావుగారు న్యాయవాదులు, సజ్జనులు, విద్యావంతులు, న్యాయవిరుద్ధమైనపనిని జేయ సాహసించరు. బెజవాడ మ్యూనిసిపాలిటి చిరకాలమునుండియును క్లౌలముకు నిలయమై కట్టుబడినది, ఐకమత్యము చేరి మంచిచేయు బాదియుండలేదు. ఆమధ్యతికి గారకులు వేరైనను మధుసూదనరావుగారిపై గవర్నమెంటువారి కోపాన్ని ప్రసరించినటులు తోచుచున్నది. బెజవాడపురవాస్తవ్యులకుపాలకుల యుత్తరువసంతృప్తి పినిగలిగించినదని ప్రచురితమగుచున్న లేఖలవలనను, చేయబడిన సభలవలనను విదితమగుచున్నది. పాలకు లీవిషయమును తిరిగి విమర్శించి తగినన్యాయమునుచేయుట ధర్మము.

మన్నె పుజ్వరముల నాపుటకనేకోపాయములు వెదుకబడియున్నవి. అందు కొన్ని బహుకాలము మీదగాని జరుగునవికావు. పల్లముగానుండు ప్రదేశములను నదులపూర్వచేగప్పి సముమోనర్చుట కేండుపూండ్లపట్టను. దేశములోని ప్రజాంతకును క్వయనానిచ్చి వారిదేహములను సంరక్షింపజూచుట యంతకంటె సాధ్యముకానిపని యని ప్రభుత్వమునా రభిప్రాయపడియున్నారు. కోగములేనిది హైందవులు నుండుకొనరట! క్వయనాయనన నెన్నియభ్యంతరములో కలుగురట! ఇదిమన మెలరమును నెఱింగినదే. ఇట్టిమాగములుగాక మరియొకమాగము శీతజ్వరనివారకమునకు కనిపెట్టబడినది. ఆజ్వరమునకు కారణభూతములగు దోమలను పెరుగనియకుండుట యంతమోపాయము. వీనిగుఱు సాధారణముగా మురుగునీళ్ల నాధారముచేసికొని వృద్ధియగుచుండుటచేత నిలవనీటిని బాగుచేయుటకు ప్రయత్నములు సలుపబడుచున్నవి. బొంబాయిలోను మాయానగరమునను పారిశుధ్యసంఘమువారు బావులమూయించుటలో నిమగ్నులయి యున్నారు. ఇది నీటికలుపులకు కారణముగుటచే కొంత యసంతృప్తి జనించుచున్నది. నీటిలో తగిన హత్యము లున్నయెడల శీతజ్వరపు దోమల యభివృద్ధికి మార్గముండదని కొంతకాలముగ నభిప్రాయము ప్రబలినది. కాని దీనిని విభూతములు సంభవించినవి. మత్స్యములు శీతజ్వర కారకబీజముల తనివేయుచున్నవాయను విషయమును బాగుగ పరిశీలించి మద్రాసు ప్రభుత్వ సేవలోనుండు ఎన్. సి. విల్సనుగారు కొన్ని మార్గాడరాని సిద్ధాంతములచేసియున్నారు. వీరిననుసరించి మత్స్యములయంత యుపయోగకరంపకరణము మరియొకటి లేదు. కాని మత్స్యములను నీటిలో విడిచినంతమాత్రమున జాలదు. దోమలబీజములు మత్స్యముల నుండి తప్పించుకొనుట కారములగు నాచుతుంగ ఆకుమున్నగు నేవియు జలాశయముననుండరాదు. ఇట్టిరక్షణాధారము లేర్పడుటవలననే యిదిరకకు మత్స్యములు పడలినతావులయందును నీటిలోని దోమబీజములచంపు నుద్దేశముతో కెరుసినునూ నె పోసిన చోటులను ఫలము కానరాలేదు. ఈకల్పములను తీసివేసి శుభ్రపరచి మత్స్యములనువిడిచి పెరుగనిచ్చుట శీతజ్వరపుదోమలను నశింపజేయుట యగునని విల్సనుగారి సిద్ధాంతము. మత్స్యములకు వీలులేనిచోట్ల కెరుసినుపోయుట శ్రేయస్కరము.

ఆసిబీసెంటుమ్మగారు మరియొకరితో కలసి మద్రాసు ప్రాంతద్దుకృతికను కొనివేసినారు. సంపాదకులును ప్రచురకులును ఆసిబీసెంటుమ్మ గారే

యుండునట్లు పుకొని యిట్లుచేసికొనినారు. వచ్చి వారములోపల పత్రికయొక్క యాదర్శముల పద్ధతులు ప్రకటింపబడగలవు. ఇటీవల ఆసిబీసెంటు గారు మన రాజకీయ విషయముల యెడకు దృష్టి సారిచి యుండుట లోకమునకు విశేషమైయున్నది. వీరేశాఖలో ప్రజాసేవ తలపెట్టినను సంపూర్ణ మానసమున అమితోత్సాహముతో పట్టవడలక చేయువారు. వయస్సున వృద్ధయేయైనను ఆసిబీసెంటుమ్మగారు కార్యదీక్షయందు నిర్వహణ శక్తియందు భావపటుత్వమునందు వక్రత్వ గాంధీర్యమునందు పూర్ణయాశనవతి యనియే చెప్పవలసియున్నది. ఆంధ్రదేశమునకొకఆంగ్లవైదిక పత్రిక ప్రారంభింపవలెనని సంవత్సరములుగ తలక్రిందులగుచుండు ధనవంతులును విద్యావంతులును చూపునకు నుత్సాహవంతులును నగు నాంధ్ర నాయకులలో యానవలును వృద్ధులును లేక్క లేనంతమంది చేయు తను యభీష్టమును చూపు మేర సిగ్గిలోనికైన ఓసిగినిరా లేక యున్నారు. వీరు ఆసిబీసెంటుగారినిజూచియైన నేర్చుకొనరాదా? ఈతరుణమున సీమె వైదికపత్రికా ప్రకటనమునకుపక్రమించుట మిక్కిలి శుభావహము. ఈమె యన్నివిధముల స్వాతంత్ర్యపక్షవాది. సాంఘిక శాస్త్ర ధురీణ. కాల పరిజ్ఞాన సమర్థ. స్ఫూర్తిభిప్రాయకలిత. ఇట్టి యీమె ప్రారంభింపమండు వహాద్యమునకు సంబోధ పూర్వకముగా స్వాగతమిచ్చుచున్నారము.

రెండుమాసములక్రిందట పునహాలో జరిగిన సంఘసంస్కార సమావేశసమయమున జాతివిభేదములేకభుజించినవారిలో కొందరను పునహాపూర్వ చారపరాయణులు వెలివేసినారు! బహుష్కారమునకు వెరచి ఒకరిద్దరు ప్రాయశ్చిత్తము పెట్టుకొని నట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. 1912 వ సంవత్సరమున బొంబాయిలో జరిగిన వర్ణవిభేదవిరహిత పక్షిభోజనమునకు నేమాత్రము దక్షిణాపథపూర్వచారులు అభ్యంతరము పలుకకుండినంతలకు నాసమయమున సంఘసంస్కార పక్షమువారు వారి నభినందించిరి. ఇప్పుడీపగిది మరల నడ్లదగిలి జాగురుమూతలాప పూర్వచారపరాయణుల నేషనలవలయునో? వీరిబెదరింపులకు జడిసి బుద్ధిపూర్వకముగా ముచిదని తామెరర్చిన కార్యమును కప్పి పుచ్చుటకు ప్రాయశ్చిత్తమొనర్చుకొను సంస్కార నామధేయుల నెల్లు వర్ణింపవలెనో?

హార్డింజి ప్రభువుగారు తాము మహాద్భుతమధ్యమం దుండియు భారతప్రజ యొసంగిన సానుభూతికి ప్రత్యుత్తరముగ బంసినవార్త మరియొకచో ముద్రితమయినది. దానివలన మన ప్రభువుగారి మనోనైర్మల్యమును నకలంకభావిదృష్టియై చెప్పకయే వ్యక్తమగుచున్నది. హార్డింజిప్రభి "దేహంబుతోగాకున్న నంతకంటె ముక్త్యుష్టమగు తేజంబుతోడ తోడ్పడి హైంద్వాభ్యుదయ సహకారణి"యగునంత హైంద వానురాగము గలిగిన వారని హార్డింజిప్రభువుగారు మాయాశకు ప్రతిధ్వనిగ జవాచిచ్చుటయే వారి మానసాస్త్యమునకు నిదర్శనము. భగవంతుడు కష్టములయందుగూడ సత్పురుషులకు తేజోభివృద్ధి గలిగించుట యాతని వృత్తిగాబోలు!

పాఠ్యము స్థలము 15:— (పాఠ్యము) (పాఠ్యము)
పాఠ్యము స్థలము 15:— (పాఠ్యము) (పాఠ్యము)

దేశీయతంత్రీ వార్తలు.

హాల్డింజ్ ప్రభుత్వపు గారి లేఖ.

ఇండియా పోరులు తమకు బంపిన దుఃఖోపశమనం చేశముల పేరిట ప్రత్యక్షతరమును ఘనతపాసించిన హాల్డింజ్ ప్రభుత్వపు గారు పంపుచున్నారు.

నాటియనతికి కాశ్యతమగు విశ్రాంతిని సంగి, నన్ను నాకుటుంబమును తద్వియోగజనితమగు విచారమునకును దుర్భరమగు దుఃఖభారమునకును చాలు నేయవలెనని సర్వశక్తుడును సర్వజ్ఞము ర్తియునుగు పరమేశ్వరునికి సంకల్పము గలిగినది. ఇండియాలో నెల్లెడలనుండి యన్ని జాతులవారును అన్ని మతములవారును దమకు హాల్డింజ్ ప్రభుత్వవై గల గాఢానురాగమును యథార్థముగ ప్రేమను వ్యక్తీకరించుచు నాకు బంపిన లెక్కలేని దుఃఖోపశమన సంకేతములను మితి లేని దుఃఖమున మునిగియున్న నాయెడలను నాకుటుంబము నెడలను వారు కనుబడిచిన సాంద్రమగు సానుభూతికి వారియే నాకుగల కృతజ్ఞతను దెలుప గోరుచున్నాను. ఈమె గతించుటవలన, మనఃపూర్వకముగ నాయందు దర్శితయుండు భార్యను, మిగుల నుదార్థిలయగు సహకారిణి నేను గోల్పోయితిని. ఇండియాలోని ప్రజలన్న నో తమను మిగుల ప్రేమించు మిత్రమును గోల్పోయిరి. ఇండియా యందును, అందలి ప్రజలందును, స్త్రీలందును, శిశువులందును, దోద్రులందును, వాదతులగు వారియందును, ఆమెకు మిక్కిలి యనురాగముండెను. తన కాశ్యతమగు సావాసమునకు నామెచనినప్పటికిని, ఆమెకు నిండియా యందలియనురాగ మెప్పటివలెనే యుండి, యనేక శుభములకు గారణము అగునటు నిశ్చయము.

శ్రీ హాల్డింజ్ ప్రభుత్వ అపరక్రియలు.

చనిపోయిన శ్రీ హాల్డింజ్ ప్రభుత్వ గారి యపరక్రియలు జరుగునయమున నెంట్లు జేయు భవమున ఛామెల్ రోయల్ నందు జరుపబడిన మెమోరియల్ సర్వీసునకు గొప్పసభ కూడినది. ఆపూర్వచట నుండినవారిలో నీదిగువవారుండిరి. ఆలెగ్జాండ్రా రాణిగారు, రమ్యేదేశపు డచేజర్ చక్రవర్తిగారు, ప్రిన్స్సు విక్టోరియా, మార్షియోనెస్ ఆఫ్ క్రూ అస్మిత్రిగారు, వారిభార్య, లార్డుకర్జ్జె, లార్డు ఆంస్ట్రీగారు, వారిభార్య, సర్ జై ఫీటువుడ్ బిల్ సెక్ మున్నగువారు హైందవ విద్యార్థులును చాలమంది వచ్చియుండిరి. కాన్ మెప్పర్థుగారిచే విసోదమైన డీర్ లో సర్వీసునకుపబడినది. అంతయు మనోహరముగ జరుపబడినది.

వెనోహర్నుటుకు దీసికొనివెళ్ళుట.

అండను జూలై 15:— నేటి ఉదయము శ్రీ హాల్డింజ్ ప్రభుత్వ శవము వెనోహర్నుటుకు గొంపోబడినది. ట్రైబ్రిడ్జిల్సులోని ఘోర్తకాంబి దీవిపై చర్చియందు ఆపరక్రియలు సలుపబడినవి. గొప్పవార నేకులు వచ్చియుండిరి. వారిలో క్రూ ప్రభువుగారుండిరి. ఆనల ప్రభువుగారు శ్రీ చక్రవర్తి గారికి చక్రవర్తిని గారికిని ప్రతినిధిగా వచ్చియుండిరి. ఆలెగ్జాండ్రా రాణిగారు తమప్రతినిధియైన కలనల్ ప్రీటుఫీల్డు మాలకముగ వచ్చియుండిరి. పూలహారము లనేకములు పెట్టెమీద నుపబడినవి. ఆలెగ్జాండ్రా రాణిగారు, నార్సే చక్రవర్తినిగారు, ప్రిన్స్సు విక్టోరియాను పూలహారముల బంపిరి. సర్ ఫజల్ బాయికరీంబాయిగారు నోకహారమును బంపిరి.

(రోయల్ ఛామెలలో జరిగిన పూజయందు సర్ జార్జి బర్క్లెడ్జుగారు నుండిరి.

హాల్డింజ్ దొరసాని మరణము.

కలకత్తా జూలై 15:— నేడు హాల్డింజ్ దొరసాని అంత్యక్రియలు జరుగుటకు నిర్ణయింపబడినది. గనుక కలకత్తాలో నిరోజు దుఃఖ దినముగ గడుపుబడినది. దొరతనమువారి కార్యాలయములును, వ్యాంకులు, హైకోర్టు, పోలీసుకోర్టులు, వ్యాపారస్థానములు, గొప్పగొప్ప సాఫలు మూసివేయబడినవి. దొరతనమువారి కార్యాలయముల మీదను, కోర్టు మీదను, శివలమీదను మరొకన్ని స్థలములలోను దుఃఖ సూచకముగ పతాకము లెగుర వేయబడినవి.

ఖయిదీలను విడుదలచేయుట.

ఇక్కడ స్థానికముగ నమలలోనుండిన శాసనము ప్రకారము చిన్న చిన్న నేరములలో పట్టుకొనబడిన వారిని న్యాయాధిపతి మందలించి విడుదలచేసిరి.

విద్యార్థుల యత్నములు.

మధ్యాహ్నము వేరువేరు పాఠశాలలనుండి యున్నవముతో బయలుదేరిన విద్యార్థులు కాలేజివారులో సమావేశమయిరి.

మయిరి. తరువాత హాల్డింజ్ దొరసాని ముగుణ సంపత్తిని గురించి ముచ్చటించబడినది.

అలహాబాదు.

కేతలిక్కు కెత్తిడలు, నెయింట్లు కెత్తిడలు మరియితర దేవాలయములలోను యీమె భావకారమే ప్రాధాన్యము చేయబడినవి.

ప్రజలసానుభూతి.

సంయుక్త రాష్ట్రముల బోయిస్కాటులును, ఇండియన్ క్రైస్తవుల రాజధాని సంఘమువారును, సానుభూతిని తెలియజేయుచు రాజప్రతినిధిగారికి సమాచారములు పంపిరి. బోయిస్కాటులు పంపినదానికి ప్రత్యుత్తరము వచ్చినది. వర్తకపాఠశాలలో విద్యార్థులును, ఉపాధ్యాయులును, సభ చేసి, హాల్డింజ్ ప్రభుత్వ యెడల సానుభూతిని తెలియజేయుచు తీర్మానించిరి. వీరెవరును పాదరక్షలు ధరించలేదు మతాచారానుసారముగ దుస్తులను ధరించి యుండిరి.

స్మరణచిహ్నము.

జాంజివారునుండి ఘనతపాసించిన ఆ గాఢాను గారిట్లు ట్రైయు ఆఫ్ ఇండియా పత్రికకు తంతివాస్తవంపుచున్నారా హిందూదేశ గౌరవమునకును, హాల్డింజ్ ప్రభుత్వ ఘనతకును తిగినట్లుగ స్మరణ చిహ్న మొకటి స్థాపించవలయునని దేశభక్తులందరకు సూచించుచున్నాను. హాల్డింజ్ ప్రభుత్వ యెల్ల పురుషులు హిందూదేశమం దనురాగముకలవై, స్త్రీలయొక్కయు పిల్లలయొక్కయు, శ్రేయమునిమిత్రము స్వదా పాటు పడినది. ఈ సంగతి అందరకు విదితమే. అందరు కలిసి యీ ఉద్యమమును ప్రారంభించినచో హాల్డింజ్ దొరసాని చేయ నెంచిన కార్యములన్నియో నెరవేరగలవు.

బొంబయి.

నేడిక్కడ దుఃఖదినముగ గడిసిరి. కార్యాలయములును, పెద్దపెద్ద వర్తకస్థానములును మూసివేయబడినవి. అంగ్లేయ సాఫలును బహుయును మధ్యాహ్నము మూసివేసిరి. ఆటలన్నియు నిలుపుచేయబడినవి. నేటిరాత్రి నాటకశాలలో నాటకము జరుగవు.

దైవప్రాణము.

అంత్యకర్మ జరుగు సమయమున కెత్తిడలలో ప్రాధాన్యము జరిగినది. దొరతనమువారి ప్రధానోద్యోగులును, విదేశీయ వారులును, ముఖ్యాధికారులును విచ్చేసిరి.

మనీదులలో ప్రాధాన్యము.

ఆ గాఢాను గారి యనుచరు లందరు తమతమ మనీదులలో వీరియాజమాన్యముక్రింద ప్రాధాన్యము జరిపిరి.

సానుభూతి.

ప్రజాసంఘము లనేకములు తమదుఃఖమును వెల్లెచ్చి సానుభూతిని తెలియజేయుచు హాల్డింజ్ ప్రభుత్వకు సమాచారములు పంపుచున్నారు.

పూనా.

నెయింట్లు మేరీదేవాలయములో దైవప్రాధాన్యము జరుగుచుండగా పూనా, కిర్కీలలో నుండిన పార్టీలు నాపరవంజి పేటిలు భవనమునం దొకసభచేసిరి. సర్దారు దస్తురకై కొబారుగా రగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. హాల్డింజ్ దొరసాని మరణమునకు దుఃఖించి రాజప్రతినిధిగారి యెడ సానుభూతిని గను పరచుచు తీర్మానింప బడినది ఈ తీర్మానము ఖండాలా వాలాగారివలన నుపహరింపబడి ప్రాధాన్యము కాపాడియారివలన బలపరపబడినది. కైకోబాసు గారి తీర్మానమును రాజప్రతినిధి ప్రయత్నము కార్యదర్శికి పంపించుటకై తీర్మానించి అధికార మియ్యబడినది.

హాల్డింజ్ దొరసాని భావకారము ప్రార్థనలు జరుగుచున్నప్పుడు మేరీదేవాలయము జమలతో నిండిపోయెను. కానన, కార్యనిర్వాహక సభ్యులతోకూడ వెల్లింగుడను ప్రభుత్వము ప్రభుత్వము దయచేసిరి. రికరెండు డాక్టరు పామరు గారు మతివిషయకోపన్యాస మిచ్చిరి.

సిమ్లా

నేడిక్కడ జరిగిన ప్రార్థనకు చిన్న పెద్దవి వత్తులేక ఉద్యోగులందరు విచ్చేసియుండిరి. దేశమంతటను ప్రార్థనలు జరిగినట్లు సమాచారములవలన తెలియుచున్నది.

ఉదకమండలము.

హాల్డింజ్ దొరసాని భావకారము దైవప్రాధాన్యము జరిగినది. ఈప్రాధాన్య రికరెండు సి. డి. గిల్సుగారి వలన జరుపబడినది. సివిలు, మిలిటరీ ఉద్యోగులును, ప్రజలును అనేకులు విచ్చేసి యుండిరి.

బెంగళూరు.

నేటి సాయంత్రమున మేయోహాలునందు మహమ్మదీయులు గొప్ప సభకూడిరి. శ్రీ వై సరాయిగారితో తామను తాపము నొందుచున్నట్లు తీర్మానింపబడినది.

మద్రాసుచర్చి ఆఫ్ స్కాట్లండు.

స్కాట్లండుచర్చి వెనెడెన్నీ నీనియరు ఛాపెనుగారిట్లని శ్రీ వై సరాయిగారికి తంతిపంపిరి. మద్రాసు రాజధానియందలి స్కాట్లండుచర్చివారు తమకును రాష్ట్రమునకును ప్రేమానుగవిచారించుచున్నారు. ఈ గొప్పవిషయమందు తమతో దుఃఖమున. మునిగియున్నారు. స్కాట్లండు విద్యాలయములు నేడు మూయబడినవి.

ఇతరస్థలములు.

నేటియదయమున సివిల్ గారిజ్ చర్చిలయందు జరుపబడిన మిమోరియలు సర్వీసునకు చాలమంది వచ్చియుండిరి. మస్సోరిలో కాన్ మెన్సిసువారిచే జరుపబడిన పూజకు అచ్చటి వారందరును వచ్చిరి. వాలంటీర్లు తమదుస్తుల వేసికొనియు, బోయస్కాటులనువచ్చియుండిరి.

గిల్లనుగారు

బెంగళూరు. జూలై 18:— నిన్న గిల్లనుగారియొద్ద పాడకుడివిను, బాప్తుగారు వర్తకసంఘము పక్షమున నీక్రింది విషయములను గూర్చి యర్జీనిచ్చిరి. ఏడెనిమిది సంవత్సరముల క్రిందవరకు చెన్నపురినండి బెంగళూరున కిరువది నాలుగు గంటలలో, 400 మైళ్ళు నడుచు గుడ్డు ఎక్స్ప్రెసు రైళ్ళులేవు. ఇప్పుడు క్షీనాలుగై దుదినములు పట్టును. (2) మద్రాసురైలును దక్షిణమహారాష్ట్రము వారును కలియుటకు ముందు బొంబాయినుండి బెంగళూరునకు సామానువచ్చుటకు 10 రోజులు పట్టుచుండెను. ఇప్పుడు 15 మొదలు నెలన్నిములు పట్టును. చెన్నపురికన్న బెంగళూరునకు టపాచచ్చుట కెక్కువ దినములు పట్టుచుండును. సికందరాబాదు ట్రైలులో కూడ నిదియే లోపము. (3) బెంగళూరు కిటీనుండి కంటోన్మెంటునకు మూడవలైనును వేయవలయును. (4) కంటోన్మెంటు స్టేషను పెద్దదిగా చేయవలెను. స్టాట్ఫూరము మిక్కిలి సన్నదిగా నున్నది. దీపములు సరిగా లేవు. ఆరోగ్య దళ సరిగా లేదు.

మోంగునాయి సంస్థానాధీశ్వరుల అంత్యక్రియలు.

రంగూను జూలై 18:— మోంగునాయి సంస్థానాధీశ్వరాలు మహాదేవనాంగు సానుగారి యొక్కయు నీమె భర్తస్వామ్యకయనుకీ గారి యొక్కయు అంత్యక్రియలు మోంగునాయిలో నీమధ్య జరిగినవి. దీని వివరణాంశముల నిట్లు 11 వ తేదీని రంగూను గెజెట్టుయొక్క తాంగుగయ విలేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు:— అంత్యక్రియలు రెండుదినములు జరిగినవి. మొదటిదినమున భార్య సమాధిచేయబడినది. రెండవదినమున భర్తను సమాధిచేసిరి. ఈ రెండుకూడ గొప్ప యెత్తుమీద జరిగినవి. చుట్టుపట్టణండ్ల సంస్థానాధిపతులును, మరికొందరును, విచ్చేసియుండిరి. దక్షిణమహారాజ్యములలో రాజకీయోద్యోగియు, మాపరిమెండెంటును నగు జి. సి. స్ట్రెలింగు సి. వి. ఇ. గారును కింగునులే, గ్రాహంగార్లును కూడ దయచేసిరి. ఈ కర్మనెందరో పురోహితులు నడిపిరి. శవములను ప్రత్యేకముగ నిర్మించిన గోతులలో సమాధిచేసిరి.

సంస్థానాధిపత్యము.

క్రికేటు లయిన సంస్థానాధీశుని మేనల్లుడు హకముకయావాసామగారు ప్రస్తుతము సంస్థానపు వ్యవహారములను మారుచున్నారు. కాని వీరికింకను రాజ్యాభిషేకము చేయలేదు. వీరికి ఏబదియేండ్లు దాటినవి. రాజ్యకార్య నిర్వహణయందు సామర్థ్యమున్నది. లేనిది తేలువరకు కొంతకాలము మంచి పీఠ సమర్థులని తోచినయెడల రాజ్యాభిషేకము చేయబడును.

ఆర్నాల్డుపై అభియోగము.

రంగూన్ జూలై 15:— దూవణకుగాను నప్రముక్రింద రూ 15000 లు పుచ్చుకొనుటకు ఆర్నాల్డు రిస్క్ అనువారు ఫిన్సి అను నాతనిపై దెచ్చిన అభియోగము సంబంధమున ఫిర్యాది తరపున ఫిఫ్త్కోర్టునందొక యర్జీ దాఖలు చేయబడినది. ఆ అర్జీయందు న్యాయము తీసివేయబడునని కోర్టువారి యిష్టానుసారము ఖర్చుల నిప్పింతురనియు నేడబడినది. ఇందులకు కారణము లేనన (1) ఆండ్రా వర్సస్ ఆర్నాల్డు అను కేసునందు ఈ కేసుకు సంబంధించిన విషయము లన్నియు ప్రీవి కాన్సిలు వారిచే పూర్తిగా విచారింపబడినవి. (2) ఆ విచారణయందు ఫిర్యాది ప్రవర్తన రుజువుచేయబడినదియు (3) దూవ

బలవన స్థిర్యానికి సువిద్యమైన ద్రవ్యరూపాభిముఖాంద నిష్ఠములేదనియు సమయముల తిరుగు గల హక్కును వదలుకొనె ననియు చెబుటచేసి.

“బుద్ధ్యా క్షిప్రం” మాననస్థపుదావా.

రంగూను జూలయ 15:—ఈమాననస్థపుదావాను మరి యొక హైకోర్టుకు పంపవలసినదని ఆర్జున్లుగారు పిటిషను పెట్టిరి. ఈవిషయమును విచారించుటకు ముందువారము వాయిదా వేయబడినదని న్యాయమూర్తి ఆర్జున్లుగారు నేడు తీర్పు విచ్చిరి.

బాంబుప్రేలివ వదంతి.

లాహోరు జూలయ 15:—ఇటీవల మాంటుగోమెరిలో బాంబు ప్రేలివదని కలిగినవదంతి నిజముకాదని తెలియచ్చి నది. అసలు సంఘటనగా, 9వ తేదీని గడియారములు బాగు చేయుమహమ్మదీయుల కొకనికి ప్రమాదము కలిగినది. ఇతడు దుకాణములో బాణసంచుకట్టుచుండగా ప్రేలి దగ్గర యుండిన స్నేహితు లనేకులకు చెబ్బలు తగిలినవి. వీరిప్పుడు వైద్య శాలలో నున్నారు. ఈవ్యవహారమున కంతగా ప్రాముఖ్యమిచ్చునక్కరలేదుకాని పోలీసువారితనిని మరియొకనిని పట్టుకొనిరి. ఆ బాగ్రత్తనుండి భూతచేసినందునకై వీరిమీద నేరము మోపుదురట.

రైలువేకట్టల మరమ్మత్తు.

సుక్రూర జూలై 15:—ఇక్కడ గండ్లు పూడ్చబడి నవి. నేటి సాయంత్రము 7 గంటలనుండి మామూలుగ పని సాగుటకు ప్రారంభమయినది.

ఫె నాన్సు బిల్లు.

అలహాబాదు జూలై 15:—పయనీరు పత్రిక లండను విలేజుకు డిల్లు తంతినంపెను. ముఖ్యమంత్రిగారికి ఆర్థికపుచ్చము యొక్క 5 వ క్లాజు ముఖ్యముగా ఇండియాదేశమున కనడా మొదలగు దేశమునకును మొత్తముమీద బ్రిటిషు వర్తకమున కును ఆర్థిక సంపదకును హానిజేయునని లండను చేంబరు ఆఫ్ కామర్సు తెలియజేసెను. జూలై 8 తేదీని కామర్సు సభలో నియోగింపబడిన సభవారి 8వోర్డు వచ్చునంతవరకు ఆ క్లాజును దీసి వేయవలెనని కోరిరి. ఇంతలో రాయబారము నంగీకరింప వలసినదిగా ముఖ్యమంత్రిగారి సలహాయచ్చిరి.

కలకత్తాపుట్టుబాటు ఆటలు.

కలకత్తా జూలై 15:—ఇండియను పుట్టుబాటు సంఘ మునకును, తూర్పుబంగాళము ప్లేటు రయలువే సంఘమువారికిని పుట్టుబాటు ఆటలు జరిగినవి. డల్ హౌసీ గ్రాండ్సులో జరిగిన ఆటను మూడు వేలమంది దిలకించిరి. 91వ హైలాండ్స్కును, మోహను బేగను వార్డుకు జరిగిన ఆటను జూచుటకై ఇరువది వేలమంది వచ్చియుండిరి.

పడలు కొట్టుకొనుట.

కలకత్తా జూలయ 15:—ఒరిస్సా, యూరియేలను అనుష్ఠీమర్లు ముగ్గీనదిలో మొగ్గు మంగళవారము డిక్కిలు కొట్టుకొనినవని ఇగ్గీ మునున పత్రిక ప్రకటించుచున్నది. మంగళవారము ఉదయము రాజాపురము సమీపమున నీ ప్రమాదము సంభవించెను. ఈ ప్రమాదము సంభవించిన కారణ మింకను తెలియలేదు. కాని రెంటికిని చాల నష్టము కలిగినది. వెంటనే ప్రిమర్లు రెండును కిడ్డరుపురము డాక్టరులలోనికి త్రిప్ప కొని వచ్చిరి. ఒరిస్సాను మరమ్మత్తు చేయుటకై తిన్నగ పొడి డాక్టరులలోనికి తీసికొని పోయిరి. సరకులు దిగుమతి చేయవలసి యందుటచే మరమ్మత్తు చేయుటకు ముందు యూరియేలను రేవుకు పోయినది. ఒరిస్సామీద అంతగా సరకులేదు. బావాడ్యపములోని సారవాయా రేవుకు వెళ్లు చున్నది. యూరియేలనుమీద యిట్లు గాక చాలసరకున్నది. కొందరు ప్రయాణికులతోకూడ ఆస్ట్రేలియా వెళ్లు చుండెను.

మోసమునకును, లంచమునకును. కేసు.

బంకిపురము జూలయ 15:—కూలీల కంట్లాక్టరు బాబు నారేశ్వరు సాహె, అనునతనిమీదను ఇతని ఏజెంటు మీదను నలుగురు యూరోపీయను రైలువేగార్డులు నిరకును మోసము చేసినందునకును, లంచమిచ్చి, పుచ్చుకొని నందు నకును, తప్పుడులెక్కలు వ్రాసినందునకును తీసికొనివచ్చిన కేసు. నేడు సిటి మేజిస్ట్రేటు గారు యెదుట ప్రారంభమయినది. కంట్లాక్టరు ఏజెంటివరకు డివాపురము డిస్ట్రిక్టు ఇంజనీరు

ఆఫీసులో హెడ్డుగుమ్మస్తా అకవుంటుంపనులు. కేసు. కంట్లాక్టరు రైలువేపులకు కూలీలను సప్లయచేయుచుండె ననియు, నితనికిని గార్డులకును వ్యవహారము చెడినదనియు, దొరతనము పక్షపున్యాయవారి చెప్పెను. ముద్దాయిలు నేరు వేరుగ విచారించబడుదురు. 24 వ తేదీకి కేసు వాయిదా వేయబడెను.

హత్యనేరములో ముద్దాయిల విడుదల.

బొంబయి జూలై 14:—శంకరరావుజీ దేశపాండే హత్యకై హరిగోవింద కల్కాడ్రి, యల్లాకల్సె, నత్య కల్లూరు అనువారి విచారణ బల్లము నెమన్న జడ్జిగారు నిన్నపూర్తి చేసిరి. మొదటి ముద్దాయి తనగుమాస్తా యగు మృతుని చంపు మని తక్కిన యిద్దఱును ప్రోత్సహము చేసినటుల కేసు తే బడెను. శంకరు నత్తుకొని పోవువిషయమునకూడ ఆమృత దేశ పాండే యనువారికి సహాయము చేసినవియు చెప్పబడెను. ఒక నెల విచారణ జరిగెను. బిన్నింగను బార్మెరును పల్లికు ప్రాసిక్యూటరును దొరతనమువారిపక్షమునను, నార్డునుగారు ముద్దాయి పక్షమున ను వాదించిరి. జూరి యు ను జడ్జియును ముద్దాయిలు నిర్దోషులుగా భావించి విడుదల చేసిరి.

క్రెడిటు బ్యాంకు కేసు.

బొంబయి జూలయ 14:—సోమవారము నాడీకేసు లో క్రెడిటుబ్యాంకుకు కార్యదర్శిగ నుండిన డోస్టు మహమ్మదు నూరు మహమ్మద్ దనునాతడు విచారించబడి యిట్లు సాక్ష్యమిచ్చెను.—

నేను బాపురు జూసబు మేనల్లుడను. నేను 1912 లో ఎల్ థీక్ స్ట్రను కళాశాలను వదలివెట్టి క్రెడిటుబ్యాంకులో చేరుటకు దరఖాస్తు చేసితిని. తరువాత సంవత్సరమున్నరకు కార్యదర్శిగ నియమింపబడితిని. ముద్దాయి పక్షపు న్యాయ వారి బ్యాంకుయొక్క “బదలా” లెక్కలనుగురించి కొంతవడి వీరినిక్రామపరీక్షచేసి హాస్పేసోదరుల యొక్కయు, నూరు మహమ్మదు కంపెనీ యొక్కయు అహమ్మదుయొక్కయు జమా ఖర్చులలో నొకటి కొకటి సంబంధ ముండెనా యనియు, “బదలా”పద్ధతు మొత్తముగా చేర్చబడుచుండెనా యనియు ప్రశ్నించి కనుపరచుటకు కోరిరి.

రయలుకట్ట తెగిపోవుట.

కరాచి జూలై 15:—వరదలచేత టెల్ఫుల్టు లిండిసీలకు మధ్య 118-11 నకు, 12 కును మధ్య ఇసుపవారి కొట్టివేయ బడినది. పండ్లు వలెరా చెడిపోయే సామగ్రి పుచ్చుకొనుట ప్రస్తుత మాగిపోయినది. ప్రయాణికులేకాక, టపాయును, సామానులును 200 గజముల దూరము ట్రాలీబండ్లమీద గొని పోబడును. నేటి సాయంత్రము 6 గంటలకు రావలసి యుండిన క్వెట్రానుండి వచ్చు టపాబండి ప్రయాణికుల దీసి కొని రాత్రి 11 గంటలకు వచ్చిచేరును.

కాలమానము.

సిమా జూలయ 16:—ఋతుపవనము వలన పశ్చిమోత్తరభాగమునందు తప్ప దేశమంతటను సుమృద్ధియైన వర్షము కురిసినది. ఉష్ణము సామాన్యముగ పరిమాణ స్థితియందున్నది. లేదా కొన్నిచోట్ల తగ్గియున్నది. లోయరుబర్మా, అస్సాము, బంగాళము, బీహారు, ఒరిస్సా, సంయుక్త రాష్ట్రములు, మధ్య హిందూదేశము, తూర్పు మధ్యపరగణాలు, హైద్రాబాదు ద్వీపకల్పముయొక్క పడమటి భాగమందును, స్థానికముగ అప్ప రుబర్మా, బొంబయిదక్కను, చెన్న పురి తీరముయొక్క ఉత్తర భాగమునను సర్వత్ర వర్షించినది. పంజాబు, మైసూరు, చెన్న పురికి ఆగ్నేయభాగమునను కొన్ని జల్లులు పడినవి.

నూచన:—పంజాబులో కొండప్రాంతములకు దిగున నుండిన జిల్లాలకు వర్షము వ్యాపించును.

వృత్తాంత లేఖలు

బంగోలు వార్తలు.

(ఒక విలేజుకుని యొద్దనుండి)

హైస్కూలులు

బంగోలు జూలై 15:—మాపురములో నుండు హైస్కూలులు జూలై 1 వ తేదీ తెరువబడెను. ఈసంవత్సరము ప్రవేశపరీక్షలు సంతుష్టిగానున్నవి. ఈపాఠశాలలో సుమారు 20 సంవత్సరములనుండి యుపాధ్యాయులుగా నున్న డి. ఎస్. స్వామిదాసుగారు పెద్దాపురము హైస్కూలులో నుపాధ్యాయులుగా నియమింపబడిగొననిచ్చి పని చాలించుకొనిరి. ఈ పురుషుల చాలి కాపాకాలా ప్రధానోపాధ్యాయులగు శ్రీ యంత పాంచాలరావు వేంకట సుబ్బారావు పంతులుగారు ప్రధాన గణిత పండితులు నియమింపబడిరి. గణితశాస్త్రమును గూర్చి కొన్ని గ్రంథముల వ్రాసి ప్రకటించిరి. శ్రీవేంకటసుబ్బారావుగారు తమపాఠశాలకు వచ్చిరి. విద్యార్థులును, ఉపాధ్యాయులును సంతసించుచున్నారు. శ్రీహర్షిణి ప్రభృతిగారి మరణమునకు సానుభూతి నూచకముగ వీడినము పాఠశాల మూయబడినది.

సమాజములు.

ఆంధ్రభాషాభివృద్ధికోశకు అనేక సమాజములు బహులు దోహదవి. పి. వి. ఎమ్. హైస్కూలు సంస్కృతాంధ్ర ప్రధాన పండితులగు, ముక్తినాథలపాటి గోపాలకృష్ణశాస్త్రిగారి యాజమాన్యముక్రింద బంగోలుసాహిత్య సమాజమువారి సమావేశము జయప్రదముగ జరిగినది. శ్రీకర్ణ చరిత్రమును గురించి పలువురు రుపకృషిచిరి. గోపాలకృష్ణశాస్త్రిగారు శ్రీకర్ణ చరిత్రమును చాగుగా నుపకృషించిరి.

హార్డింజీప్రభృతి

ఈపురమునకుగల్గెను గొన్ని సమాజ సమావేశములు హార్డింజీప్రభృతిగారి మరణమునకు చింతిలయ వలన జేయబడినవి. పి. వి. ఆర్. హిందూపాఠశాలను ఆమెరికన్ హైస్కూలును ఒకకోజు మూసివేసిరి.

గంజాం మండల వార్తలు.

(ఒక విలేజుకుని యొద్దనుండి)

బరహంపురము జూలై 12:—ప్రస్తుతము బరంపురములో బూర్జుమునకింటి నొక స్వల్పకోర్టు మఠాక మున్నుబుక్కోర్టును అదనముగా నున్నది. ఇందు సబుకోర్టు మరికొన్ని సంవత్సరములుదాకా అచ్చట నుండవలసి వచ్చునట. ఎడివనల్ మున్నుబుక్కోర్టు అక్కడనుండి తీసివేసి యాజ్జిలాలో వేటాకపోట స్థిరముగా నుండుటకై దొరతనమువారు యోచించుచున్నారు. కొందఱు రనూలుకొండలో డెప్టనలసిదనియు, కొందఱు పల్నాకిమిడిలో డెప్టనలసిదనియు, మఱి కొందఱు టెక్కిలిలో నుండవలసినదనియు సలహా లిచ్చుచున్నారు. ఇందు రనూలుకొండ విశేషముగా మనస్థములో నుండుటవలనను రైలుమార్గములేకుంటవలనను దానికి సన్నిహితముగానే పాత్రిక మైజ్దారమున ఆస్కామున్నుబుక్కోర్టులవలనను అక్కడ నుండుట నియతికాదు. ఇంకర బల్నాకిమిడియన్నకో జమిందారుపలుకుబడిగల స్థలమునుబందేసి యచ్చట నుండుట యుక్తముకాదు. సోంపేటకు శ్రీకాకోళమునకు సరిగా నడుమ నుండి నాల్గములల రాకపోకలకు సుసౌవుగానున్న టెక్కిలి రఘునాథపురములోనే నెలకొల్పుట సమంజసము. మాజిల్లాలోగల పట్నము లన్నింటిలో నియ్యది ఆకోర్టుమున కెన్నికగల స్థలము. చుట్టుపక్కల నుంచినీటిసరిగలదు. ఇదికాక యిప్పుడు సోంపేటలోనున్న మున్నుబుక్కోర్టు మొదటిలో నీయూరిడే. ఇదివఱకున్న చిన్నకొత్తరు బోరువోగారు ఈ యూరి ప్రాశస్త్యము కనిపెట్టి శ్రీకాకోళముననున్న తమ ఆఫీసుకూడ నిట నిల్పవలచి వచ్చును మున్నుబుక్కోర్టునుట ఇట్టి యాశ్చర్యజనింపించునని నే దృఢముగా నమ్ముచున్నాను.

వైద్యసహాయము.

దక్షిణ గంజాములో నెక్కడ వైద్యుడు ఒకవంట ఆసు పుత్రి కట్టించుటకుగాను ఒక వోరగారు పదివేల గూళ్ళములు విరాళ మొసంగెటట. పల్నాకిమిడిలో నుంచినట్లులైన పల్నాకిమిడి రాజావారుకూడ నైదువేలు ఇచ్చుటకు ఖరారుచేసి యున్నారు. పల్నాకిమిడి చుట్టు ప్రక్కల నున్న శ్రీకృష్ణి మున్నగు నూళ్లకంటె ననారోగ్యస్థల మగుటండేసి యచ్చట ఆసుపుత్రి కట్టించుటయే న్యాయము.

చాత్రనిష్ఠావనశ.

ఈ నెల 5 తేదీని గంజాంజిల్లా వారన్జైల్లుకు కొందఱు శ్రీకాకుళములో సమావేశమై కొన్ని తీర్మానములు గావించి యున్నారు. ఇందు ప్రీమోక్ కొమొంట్రి రామాను బానాయ్యల గా గ్రామనాథకర్తయు వహించినారు. ఈనెల ముగా దొరతనమువారు హిందూమహాసంఘములో అనాగతులుగా కొన్ని జాతుల వారిని విధించి, వీరికి మాత్రము నగముదీతముమీద జరుపు చెప్పించుటకు నిర్ణయించి గా రనియు, ఆట్టిజాతులలో సాధాసాధులగువారల ముక్తికరమైనదనియు, దాసరులు మున్నగువారితోపాటు గాము క్షాత దార్పిద్యముచేర వీడింపర బడుమంటి వలనను, నానాటికి స్కూలు వితములు హెచ్చించుట వలనను, తమ వారలకు చదువుకొన చాల నిబ్బందిగా నున్నదనియు, ఈ వైరమును, రెల్ల దొరతనమువారికి వేదించుటకు గాను సాధ్యమైనంత త్వరలో మహాసర్వ పంపుటకును తీర్మానములు చేయబడినవట.

బండరు వార్తలు.

(స్వీయ విలేఖరుని యొద్దనుండి)

మచిలీపట్టణము జూలై 11:—మాయూరిలో ఎండలు చాల తగ్గిపోయినవి కాని యింకను వ్యవసాయమునకు పయోగ మగువాలు మాత్రము కురియుటలేదు. మంచివాన యెప్పుడు కురియునా యని యిచ్చటి రయితలందరు కనిపెట్టుకొని యున్నారు. నిష్పనకుగాలి తోడయినట్లుగా చుట్టుప్రక్కల కొన్ని గ్రామములలో కలరాకూడ ప్రవేశించినది. ఈయూరి లోను కలరాయున్నది గాని ప్రబలము కాలేదు.

విద్యా విషయములు.

నేమనల్ కాలేజి యిరువది రోజుల వెనుక తెరువబడి నది. ఇప్పటికి దాదాపు నూర్గురు పిల్లలు చదువుచున్నారు. ఈకాలేజి మున్ముందువృద్ధికి రాగదలని చెప్పట కనేకసూచన ములు కలవు. కాలేజి ప్రెసిడెంటుగారైన కోపల్లి హనుమంత రావుగారి కాలేజి తరఫున నిపుడు చెన్నపట్టణములో జరుగు చున్న ఇండస్ట్రియల్ కాన్ఫరెన్సుకు ప్రతినిధిగా వెళ్లి యున్నారు. ఇంక రెండు మూడు రోజులలో వారు తిరిగి రాగలరు. ఉన్నత విద్యకొరకై యడింగ్రామ వెళ్లిన కోన శీతారామరావుగారు వారము పదిరోజులలో నిచటికి రాగల రని తెలియుచున్నది.

ఇచటి నోబుల్ కాలేజి పదిరోజులక్రింద తెరువబడినది. ఈసంవత్సరపు ఇంటర్మీడియటు రెండ్రులు బాగుండలేదను హేతువుచేతనే లేక మరియే హేతువుచేతనో గాని జూనియర్ ఇంటర్మీడియటుస్సుకు పిల్లలు చాగుగా ఎక్కుటలేదు. కాలేజి ప్రెసిడెంటుగారైన వెన్నుగారు తమస్వదేశమున కేగ ఎన్నిసం గా రా పడవియం దున్నారు.

క్లబ్బు క్లబ్బు.

క్లబ్బులో పూర్వము చాలమంది మెంబర్లందు వాడుక లేదు. ఏకాదశములచేతనో గాని యిటీవల క్లబ్బులో మెంబర్లగుట మిక్కిలి మర్యాదగా నుండుట నెంచుకొని యనే కులు క్లబ్బు మెంబర్లగుచున్నారు. క్లబ్బులో నిపుడు దాదాపు నూరుయిరువదిమంది మెంబర్లు కలరు.

తునివార్తలు.

నవీనాంధ్రము.

తుని, జూలై 14:—పాతకాలియందును, కళాకాలల యందును, నవీనాంధ్రభాష నుపయోగించువానిని నిషేధించుట కొకసర ప్రతి తునిరాజావారి యున్నతపాతకాలా భవ నంబున నెటం రామమూర్తి నాయడు బి. ఏ. కాకినాడ హెడ్ కాన్వెన్షన్స్ డిప్యూటీ కలెక్టరువారి యాధిపత్యముక్రింద నిన్నటి దినము జరిగినది. అందు మా జమీందారీవారి ప్రతినిధులగు శ్రీరాజా చింతలపాటి సూర్యనారాయణ రాజు బహద్దరు వారును, మామూలలో నాగరతులను, కాకినాడ పాతకాలల మొదలగు తావులనుండి వచ్చిన నెట్టమనుష్యులు కొందరును, సమావేశమయిరి. వీరికాపుర వాస్తవ్యులగు పురాణ పండా మల్లయ్య కాన్సులవారు మృదుమధురై లిని ప్రసాహదయరంజ కముగ, విలక్షణాయ, విక్సిలంకారయ, విస్రంభాలాపయ, వికృతాంగియముగ నవీనాంధ్రభాష, ఇందా వ్యాకరణాది కట్టు బాటులను లోనగుచు లలిత పద భూయవ్యమయ వీనుల విందగు మన యాంధ్రవాక్యాయమును రూపుమాప యత్నించుచున్నదని యుపన్యసించిరి. ఇతర ప్రాసంగికముల కూడ నా విషయములనే దెలిపిరి. ఉపన్యాసాంతరమున శ్రీ కొకాం వగయిరా ఎడ్వేట్ డివాను జిల్లాల్ల వేంకట కృష్ణారావు పంతులు బి. ఏ. గారు దిగున వివరించిన రెండు తీర్మానములను తెలు పగా వానిని గుడిపూట్ల తహసీలుదారు కొమ్మిరెడ్డి లక్ష్మీ నాసింహంనాయడు గారి రామోదించినందున సభవారంద రును నేకగ్రహముగ సంగీరించిరి.

నవీనాంధ్ర మననది వ్యాకరణము మొదలగు యేవిధ మయిన కట్టుబాటులకు లోబడని గ్రామ్యభాషయని తేలి నందున దానిని పాతకాలలలోను కలరాకాలలలోను నెంతమాత్ర ముపయోగించ గూడదనియు, నెట్లుపయోగించిన తమ మాతృ భాషకు సాంకేయముకలిగి నిర్మూలమగుననియు, పాతకాల లలోను కళాకాలలలోను విద్యార్థులచే నాంధ్రవాక్యముల సులభతాంధ్రభాషనే వ్రాయించుచుండ వలెనగాని విలక్షణ మగు నవీనాంధ్రభాషనే వ్రాయించు చిత్తుటకును, స్కూలు ఫయలుల పరీక్ష మొదలు బి. ఏ పరీక్షవరకు ఆంధ్రభాష

యిప్పటివలె చైచ్చికపాఠముగ గాక పూర్వపురీతిని విధాయక పాఠముగ నేర్పరచుటకును, “విద్యాశాఖాధికారులను తునిపుర వాసులెల్ల వేడుకొనుటకును, ఈతీర్మానమునువిద్యాశాఖాధికారు లగు కలెక్టరువారికిని, మద్రాసుయూనివర్సిటీరిజిస్ట్రారుగారికిని, తమయుల్లరముతో సంపించుటకుసభాభ్యుత్సల కధికారమిచ్చుట కును,” నిర్ణయించి సభాభ్యుత్సలకు వందనసమర్పణతో సభముగిరినది.

గుంటూరువార్తలు.

స్వీయ విలేఖరుని యొద్దనుండి.

గుంటూరు జూలై 14:—మాడెల్లా జడ్జిగారయిన జె. డెర్బాండెజుగారి సతీతిలకము కొద్ది దినముల క్రిందట చని పోవుటచే జడ్జిగారు వారము దినములు సెలవుదీసికొని వెళ్లిరి.

వైశ్యసాంఘిక సమావేశము.

ఈ సంఘము పేరున మాపురమందు సుమారు 12 మంది వైశ్యయోవన ప్రముఖులు కలిసి ప్రతిమాసమందును నోక్స్ క్లబ్బు గృహమునందు విందు సలుపుచు స్వసంఘాభి వృద్ధికర మగు విషయములను జర్పించుకట్టు యేర్పాటు చేసికొనిరి. ప్రథమ సమావేశము కొద్ది దినముల క్రిందట శ్రీ చీమకుర్తి బస వయ్యగారి గృహముందుజరిగినది. ఈ స ఘమువారు భోజనమే ప్రధాన విషయముగా భావించక సంఘమందలి లోపములను సవరించి సంఘమును నత్తున్న తస్థితికి దెచ్చుటకై యత్నించు రని నమ్ముచున్నారు.

ఒక యెడబాటు.

టవున్ హైస్కూలులో చిరకాలమునుండి యుపా ధ్యాయముగానుండిన శ్రీ దేవరకొండ జగన్నాధరావు బి.ఏ. గారు అధిక వేతనముమీద బెజవాడ స్కూలుకు వెళ్లె యు న్నటు తెలియుచున్నది. వీరు ఉపాధ్యాయ వృత్తియందు సమ ర్థులును, స్నేహపాత్రులును, సుగుణవీరులును అగుటచే వీరి యెడబాటు పలువురు విచారకరముగ నున్నది. వీరికా బాలి కాపాతకాలను ఆగ్రహారములో నెలకొలిపి దానిని మిగుల సున్నతతో నిర్వహించి యభివృద్ధికి దెచ్చి కడుక్తిరి వదసిరి. పాతకాల యభివృద్ధిలో నున్నదని గ్రహించి గవర్నమెంటు వారు దీసికొని యున్నతస్థితిలో నుంచుచున్నారు. దీనికంత యు జగన్నాధరావు గారి కృషియే హేతువని నోక్స్ చెప్ప వచ్చును. దీనినిబట్టి వీరు శ్రీ విద్యాభిమానులని మనసు గ్రహింప వచ్చును. మరియు వీరు ఇక్కడి యుపాధ్యాయ సంఘమునకు కార్యదర్శకులుగ నుండి మిగుల శ్రమదీసి కొనుచుండిరి. టవున్ స్కూలు కమిటీవారు వీరికి తగు ప్రోత్సాహమునిచ్చి యిక్క డనే నివాళుకొనుట సమంజసమని విన్నవించు చున్నారు.

వీడకోలువిందు.

ఇక్కడి రాతిబద్దర్న కింసేసిలో నేజంటు గామన్న ఎస్. సి. పోలెకడి గౌరగారు స్వదేశమునకు జను తిరుణమున వారి గౌరవాన్విత వారికేచ్చీ యుగ్గోగ్ధులందఱు కలిసి తోలేటి అప్పారావు పంతులుగారి వనమందు నొకవిందు 11 లేదన గావించిరి. దానికి పురమందలి కొండలు ముఖ్య లాహోరింపండిరి.

జాటుమిల్లుసమైక్య.

ఇచ్చటి జాటుమిల్లులోని ఒక నవుకరు మిల్లువారిచే కొట్టుబడుటచేతనో మరేకారణము చేతనో గాని అక్కడ పని జేయువారందఱు రెండుమూడు దినములు సమైక్యట్టి పనికి రాలేదట. ఇప్పుడు తిరిగి పని మామూలుగా జరుగుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

గానము.

కొద్దిదినములక్రిందట నిర్దణు వాకాంతలు మాపుర మే తెంచి ఫన్సుకం వెసిలో కొండటి యభిమానుల ప్రోత్సాహ మున నొక సభ గావించిరి. వారకాంతలు పాడినప్పుడు బా గుండలేదని యే పురుషుడు సాహసించి చెప్పెనుడు? ఈ భోగకాంతలే తోలేటి అప్పారావుగారి గృహమునందును గానసభచేసిరి. వేద్యాగానమును ప్రోత్సాహము జేయుచున్న మనవాలు మిగుల భాసునీయలు.

జూ బి. లు.

I

ఆంధ్రమహాజన సభాస్థాపి తో పసంఘము. ఆయా, ఈనెల 18 వ తేది శనివారము బెజవాడలో గవర్నరు పేట రామమోహనహంతులలో, ఉపసంఘమువారిసభ జరుగును. అపుడు (1) ఈ సంవత్సరము నడపవలసిన కార్యక్రమము. (2) ద్వితీయాంధ్రమహాజనసభ రిపోర్టు తీర్మానములగుర్చి విజ్ఞాప

నలు. (3) ఆంధ్రనేపక నిబంధనలు. (4) ఆంధ్రనిధికి వేయబడిన చందాలు. (5) ద్వితీయాంధ్రమహాసభా ప్రతినిధులవలన వసూలు చేయబడిన మొత్తము (6) ముఖ్యమగు నితరవిషయములు, చర్చింపబడును.

గుంటూరు కొంక వెంకటప్పయ్య.

II

ఆదిపూడి గోపాలశర్మగారి కొకజాబు.

ఆయా, తమ ప్రభువుప్రతికారత్నముగ శ్రీమతి చంద్రమతిదేవి గారిని, ప్రభుభార్యను విడనాడిన కంచిపట్ట లక్ష్మీనారాయణరావు గారికిచ్చి వివాహము జేసితిరనువార్త శ్రవణానంద ముగా నున్నది. “తిల్లిచెని గోనెవారికి పిన్నతిల్లిచెనిని గోయ నసాధ్యమా” అను నట్లు, ఈమహామభావుడు ప్రభుభార్యను దుఃఖమున ముంచినట్లే, తమ చంద్రమతిదేవిని నయితము, చంద్రమతికిబలె విచారమున ముంచునాయని విచారపడవలసి వచ్చి నది. ఆయ్యా! తాము సంఘసంస్కర్త లనిపించుకొని, ఆస్య మతావలంబకులై, యిట్టి వివాహమును దేనికి ప్రోత్సాహపర చితిరో తెలియకున్నది. అల్లెమారులవై నలిగి, ద్వితీయ వివా హమును జేసికొనినరావుగారు తాను సంఘసంస్కర్త యని పించుకొనుట కొకదారిగలదు. ఏమనగా, తానువిడనాడిన వని తమ వేటొకసంస్కర్త వివాహమాడుట కనువుగాజేసివారు. సంఘసంస్కర్త లనిపించుకొనుట కిది మంచిమార్గము. ఈవివా హము కడువిచారకరము, సాహసము, అనర్థ దాయకము.

ఒక సంస్కరణాభిలాషి.

III

రంగూన్ ఆంధ్రులు.

ఆయా, బర్మాలో పెక్కుజాతులవారు గలరు. వీరిలో ఆంధ్రులసంఖ్య అధికముగా నున్నది. వీరు లేనిచోటులేదు. వెయ్యి మందిలో నొకరిద్దరు మర్యాదగా జీవనము చేయుచున్నారు. తక్కినవారు కూలినాలిచేసి జీవనముచేయువారు. కొందరిలో త్రాగుడు, పరశ్రీసహవాసము వృద్ధియగుచున్నది. ఆంధ్రులు, తెలుగువారు, ఈ మొదలగు జాతినామములు గోల్పోయి అన్య జాతీయులవలన (కోరంగీలు) యననూతన బిరుదు సంపాదించి నారు. కోరంగీలన్న నితరజాతీయుల కి నూనూత, ఇట్టి సమయ మున నాంధ్రులలోని విద్యావంతులు ధనవంతులు మొదలగు మహనీయులు ఆంధ్రులకు గౌరవము సంపాదించు నుద్దేశముతో డను, నిచ్చటియాంధ్రుల విద్యాభివృద్ధి కొఱకును, కోరంగీలు అను నామము తొలగింపుటకును రెండువత్సరముల క్రిందట “ఆంధ్రమహాజనసంఘము” ను నొక సంఘము స్థాపించి కొన్ని మాసములు వరకు సాంఘిక లేజీభావముతో పాటుపడిరి. పిమ్మట నేకారణము చేతనో సంఘము రెండుగా చీలి ఒకటి లూయికిడిగిని, ఇంకొకటి మొ గల్ పేడిగిని పోయినవి. ఈ ఆంధ్రమహాజనసభవారికి చందాదారులు భాషాభిమానులు అనేకవిధముల తోవ్వడిరి. ప్రస్తుతము చందాదారులకు నుత్సాహము నన్న నిద్రట్లు తోచు చున్నది. భాషాభిమానులు కూడ క్రమముగా వెనుకదీయు చున్నట్లు ఆనుమానము కల్గుచున్నది. సోదరులారా! ఇది వరకె మనము ఇతర జాతీయులకంటె వెక్కువవిధముల వెనుకబడి యున్నాము. మనము ముంగ విద్యాభివృద్ధికై పాటుపడ వలయును. లేనిచో మనమింకను హీనస్థితికి వచ్చి యగౌరవము పాలగుదుము. ఏవో మూలముగా ధనము సంపాదించ వచ్చును. దానిని ఖర్చుపెట్టవచ్చును. కాని దేశోప యుక్తిమగు పనులకు వెచ్చించుట, మర్యాదగా సంపాదించుట కడు దుస్తరము. ఇందుకు నిదర్శనముగా ఈరంగూన్ పట్టణములోనే ఆంధ్రు రెండో కలరు. వీరిలో కొందరు చాల ధనవంతులును గలరు. వీరి ద్రవ్యము సర్వవియోగము చేసికట్టు వార్తాప్రతికలలో నెన్న డైన గంటిమా! ఆంధ్రవాదయులు మనమంచిచెడుగులు కను గొని విచారించినారా? ఇదివరకు బాపట్లలోను బెజవాడ లోను రెండుసార్లు ఆంధ్రమహాజనసభ సమావేశమైనది. బర్మానుంచి ఒక ఆంధ్రుడైన ప్రతినిధిగా వెళ్లినాడా? లేదు లేదు. రంగూన్ ఆంధ్రులారా! మీమీద్రవ్యము సర్వవియోగ ము చేయుడు. విద్యవంతులతో సహవాసముచేయుడు. మన దుస్థితి పాలకులకు పడవపడవి యభివృద్ధికి వచ్చుమార్గముల యోచింపుడు.

బర్మాలోని ఆంధ్రయాంధ్రులు.

TELEGRAMS.

Railway Breaches.

KARACHI, July 15.—The line between Bellpat and Lindsay is breached at mile 118-11 and 12 owing to flood. Booking of fresh fruit and perishables is temporarily stopped, but passengers, mails and luggage will be transhipped for a distance of about 200 yards on trollies. The 2 Down Quetta mail due in Karachi this evening at 6-0 will arrive with passengers transhipped at the breaches at about 11-0 P. M. to-night.

LAHORE, July 15.—The breach between Pakpattan and Lohran is still under repair. At present transhipment is not possible, as water is still too deep, though it is subsiding daily. It is expected that it will be possible to tranship passengers within three days. Through communication will not be restored until about the end of the month.

Normal Working Resumed.

SUKKUR, July 15.—Breach repaired and normal working was resumed from 19 hours to-day.

Bombay Port Trust.

Most Splendid Economy.

BOMBAY, July 16.—The Trustees of the Port of Bombay in meeting considered the Chief Accountant's statement of receipts and expenditure for the year ended 31st March, 1914. Actual receipts excluding special receipts exceeded estimates by Rs. 10,06,000 and amounted to Rs. 98,80,000. This figure is the highest on record and exceeds the previous highest by about Rs. 10 lakhs. Surplus receipts after meeting all the expenditure amount to Rs. 16,40,465 available for transfer to the revenue reserve fund which the Trustees have specially built up to meet impending requirements on account of large capital works. The Alexandra and Hughes Docks construction and Mazagaon Sewri reclamation schemes, including the Port Trust Railway. With this addition the balance to the credit of this fund will amount to about Rs. 105 lakhs.

The Finance Bill.

London Chamber of Commerce's Objections.

ALLAHABAD, July 15.—The "Pioneer's" London correspondent cables:—The London Chamber of Commerce has sent a letter to the Premier setting forth its objections to clause five of the Finance Bill affecting India and the Dominions in particular, and British trade and finance in general. It urges that, pending the report of the Committee the appointment of which was announced in the Commons on the 8th July, this clause should be withdrawn from the Bill. Meanwhile it is suggested that the Premier should receive a deputation.

Collision on Hughli.

Between 'Orissa' and 'Euryalus'.

Considerable Damage Done.

CALCUTTA, July 15.—The "Englishman" publishes a report of a collision which occurred on the river Hughli on Tuesday between two British Indian vessels, the "Orissa" and the "Euryalus." The accident occurred near Rajapur in the morning. The cause of the collision has not transpired, but considerable damage was done to both vessels, and they immediately put back to Kidderpore docks. The "Orissa" went straight into dry dock to have her damage repaired, whilst the "Euryalus" went into the wet dock for the purpose of partly discharging her cargo before undergoing repairs. The "Orissa" was not carrying much cargo and was bound for Sourabaya, in Java. The "Euryalus," on the other hand, had a large cargo and a few passengers and was bound for Australia.

Credit Bank Cases.

Case Against Jaffar Joosab.

BOMBAY, July 14.—In the case against Jaffar Joosab, late Manager, Credit Bank, the principal witness examined on Monday was Dost Mahomed Nur Mahomed, lately Secretary, Credit Bank. He was a nephew of Jaffar Joosab. In 1911 he left Elphinstone College to join the Credit Bank as a candidate and after a year and a half was appointed Secretary. He was cross-examined at some length on "badla" accounts in the Bank by the Counsel for the defence was wanted to show that account of Hassan Brothers, Nur Mahomed & Co. and Amhed were connected and that transfer entries had been made indiscriminately.

Sporting News.

1. F. A. Shield Competition.

King's Own Vs. E. B. S. R.

CALCUTTA, July 15.—Under ideal weather conditions but on wretched and treacherous grounds were played the two matches of the 1. F. A. Shield Competition King's Own Vs. E. B. S. R. Match on the Dalhousie grounds was witnessed by about three-thousand spectators and proved a very interesting affair. The soldiers won by a solitary goal, scored about fifteen minutes from start.

91st Highlanders Vs. Mohun Bagan.

The 91st Highlanders Vs. Mohun Bagan match attracted about 20000 of spectators. Although the soldier had the best of the deal throughout the first half proved barren. Payne and Hunter put the soldiers a head, each scoring a goal.

All-India Weather.

SIMLA, July 14.—Depression near Jhansi yesterday had given moderately heavy rain in south-east-Rajputana and has disappeared. Bay monsoon is very active but is not penetrating freely up Gangetic plains.

Rainfall has been nearly general in Burma, Assam, Bengal, Bihar, east Rajputana, Gujrat, west of Central Provinces, west coast of Peninsula and local in United Provinces, Central India, east of Central Provinces, north Hyderabad, Mysore and Madras Deccan. A few falls have also occurred in Punjab, Kashmir, North-West Frontier Province, Bombay Deccan and southeast Madras. Chief amounts are:—Tavoy five inches, Moulmein twelve, Rangoon and Bassein one and half, Toungoo, Kyaukpyu and Akyab two, Gauhati, one and half, Cherrapunji three, Cox's Bazar and Chittagong seven, Narayanganj three, Barisal four, Burdwan and Berhamour one, Mymensingh and Darjeeling one, and half, Dinajpur two, Purnea one, Naya Dumka three, Jhansi one, Meerut three-quarters, Chakrata and Montgomery and Jaipur two, Ajmer one, Kotah and Mount Abu one and half, Rajkot and Marmagao one, Karwar three, Bangalore one and Mangalore three.

Forecast:—Decrease of rainfall in Rajputana and increase in Central-India east, northwest of Central Provinces and east of United Provinces.

SIMLA, July 16.—The monsoon gave abundant rain yesterday over the whole country except north-west India, both currents being particularly active. Temperature remains normal or in defect. Rainfall has been nearly general in Lower Burma, Assam, Bengal, Behar and Orissa, United Provinces Central India east, Central Provinces, Hyderabad, and west coast of the Peninsula and local in Upper Burma. Bombay Deccan, north Madras coast. A few falls also occurred in east Punjab, Mysore, south east Madras. Chief amounts are Tavoy 4 inches, Moulmein 1½, Bassein 2, Diamond Island 3, Toungoo 1, Kyaukpyu 1½, Akyab 7, Bhano 2, Myitkyina and Sibesar 1½, Cox, Bazar, Chittagong and Jessore 1, Narayanganj 3, Darjeeling 2, False Point 1, Sambalpur 1½, Naya Dumka 2, Benares 1, Allahabad and Lucknow 2, Cawnpore 1½, Jhansi and Agra 3, Mainpuri 2, Meerut, Dehra Dun and a Chakrata 1½, Roorkee 1, Mussoree and Simla 2, Nowgong 5, Hosangbad, Jubbulpore Seoni, and Pendra 2, Sangor 1, Rajpur and Chanda 1½, Pachmarhi 3, Karwar 2, Sholapur 1½, Aurangabad and Mercara 1 and Mangalore 1½.

Forecast:—Extension of rainfall into submontane districts of Punjab.

REUTER'S TELEGRAMS.

Indians in South Africa.

Mr. Gandhi Leaves for England.

Speech at a Farewell Entertainment.

LONDON, July 15.—JOHANNESBURG.—Mr. Gandhi will shortly leave for England. He has been widely entertained in recognition of his efforts culminating in a settlement of the Indian question. Speaking at a farewell banquet given in his honour at which 400 guests attended including representative Europeans, Mr. Gandhi said that the recent settlement was honourable to both sides, but was not final inasmuch as it did not give to Indians every thing to which they were entitled. Referring to the various disabilities which still existed, he said, he did not fear the future with good will and mutual co-operation and assistance of friendly Europeans.

Irish Home Rule.

Outlook More Hopeful.

LONDON, July 15.—Sir Edward Carson's sudden recall from Belfast and the fact that Mr. Birrell is visiting Dublin are regarded as significant and the Irish outlook is supposed to be more hopeful to-day.

Carson's Conference.

LONDON, July 15.—Sir Edward Carson to-night conferred with the Unionist leaders.

The Daily Chronicle.

No Hope by Consent.

The "Daily Chronicle" says that hopes of Irish settlement by consent are fading. Sir Edward Carson, says the journal, has returned more determined than ever on the 'clean cut'. While the Government is firmly wedded to the idea of exclusion by county option, there have been rumours that a minority of the Members of the Cabinet is willing to 'accept the 'clean cut'. Hence a deputation of the Liberals has asked the Chief Whip to convey to Mr. Asquith its strong objection to further concessions.

The Amending Bill.

Fixed for Monday.

LONDON, July 15.—In the House of Commons, Mr. Asquith announced that the Government was anxious that the Home Rule Amending Bill should be considered at the earliest practicable moment. He would provisionally fix Monday. Mr. Bonar Law emphasised that it would be a real misfortune if there was any delay.

Mexican Question.

Huerta's Family Left for Veracruz.

MEXICO CITY.—General Huerta's family, relatives and friends have left for Veracruz, escorted by military trains. It is believed that Huerta will leave to-morrow.

Huerta's Cabinet Resigns.

MEXICO CITY.—It is officially announced that General Huerta will resign to-day and that he will be succeeded by Senor Carbajal. All Members of the Cabinet have resigned.

Albanian Situation.

Fall of Valona Inevitable

Durazzo's Fate Dubious.

DURAZZO.—Efforts are being made to defend Valona but its fall is regarded as inevitable. The fate of Durazzo is also dubious.

Participation of Greek Soldiers.

Emphatic Denial.

The Greek Government emphatically denies the participation of the Greek regular troops in the fighting between the Albanian forces and the Epirotes.

A National Funeral to Colonel Thomson.

LONDON, July 15.—AMSTERDAM.—A national funeral was accorded to Colonel Thomson. (See June 15.) The body was brought from Albania in a battleship. Speaking on behalf of the Government the Minister for War made an eloquent oration paying a tribute to the services rendered by the late officer. Wreaths were sent by Queen Wilhelmina and Prince Henry.

Lost India Council Bill.

Question of Salaries Raised.

Lord Lamington.

LONDON, July 15.—In the House of Lords to-day Baron Lamington asked the Marquis of Crewe to secure to the Members of the Council of India £600 per annum allowance proposed in the recent Bill.

Lord Crew's Reply.

Lord Crew replied that he would like to see the emoluments of Indian Members increased but he was advised that as the sums were fixed by statute they could only be altered by statute. Moreover it was impossible to deal piecemeal with matters embodied in the rejected Bill.

Step Mother Affection.

Lord Curzon.

LONDON, July 15.—Earl Curzon said he would be glad to see the salaries restored to their former level but as regards the salaries of Indian Members, Indian public opinion should be considered carefully. It was by no means certain that Indian appointees would welcome discrimination.

Subject Dropped.

The subject was then dropped.

Suffragettes.

Mr. M. Kinnen Wood Attacked.

Two Suffragettes to-day attacked Mr. M. Kinnen Wood with dog whips as he was leaving his residence. They were arrested.

Plural Voting Bill.

Rejected Second Time by the Lords.

LONDON, July 10.—The House of Lords has rejected the Plural Voting Bill a second time under the Parliament Act by 119 Votes to 47.

The Dutch Farmers' Tour.

Far Reaching Results Expected.

LONDON, July 15.—A party of Dutch farmers who have been touring in Great Britain (see June 28th) have left for Holland. The British tour was phenomenally successful. The President of the Party remarked that it would have far reaching results agriculturally, politically and socially.

France.

Challenges to Duel.

An Ultimatum.

In connection with the two challenges to duels made by M. Paul and Guy De Cassagne against two German correspondents in Paris for the attitude adopted in the Hansi affair. (See 13-7) One of the two challenged received an ultimatum to name his seconds within 48 hours. The other was amicably settled.

Chinese in Batavia.

Appeal to Peking.

LONDON, July 15.—BATAVIA.—Chinese Colony has appealed to Peking telegraphically asking that effectual measures be taken to prevent the shooting of gamblers and the invasion of the colony by Dutch police.

Espionage in Germany.

De. Basarow's Connection Accepted.

LONDON, July 15.—The connection of the Russian Military Attache, Colonel De. Basarow, with the espionage case is accepted unhesitatingly in the German Capital.

The Austrian Situation.

Premier's Pronouncement.

BUDAPEST.—In the Chamber to-day Count Tisza, the Premier, interpellated with regard to the Serbian connections with Sarajevo crime, said that Austro-Serbian relations must be cleared up. The question was still pending. He could not state what method would be employed. The Government was conscious that its interests were bound up in maintenance of peace. But a State which did not regard War as Ultima Ratio could not consider itself a State. The Premier's statement was greeted with cheers.

Short Telegraphic News.

LONDON, July 15.—Mr. Austen Chamberlain took his seat for West Birmingham amid general cheers.

PARIS.—President Poincare has left for Russia.

LATE LADY HARDINGE.

Universal Mourning and Popular Tributes.

A Profoundly Touching Message.

His Excellency Lord Hardinge.

To the People of India.

SIMLA, July 15.—The following message from H. E. the Viceroy has been issued to the people of India:—"In the midst of the sorrow and heavy burden of grief that it has pleased the Almighty in His infinite wisdom to place upon me and my family in taking my dear wife to her eternal rest I wish to convey to the people of India my profound gratitude for the countless expressions of deep love and true affection for Lady Hardinge that have reached me from every class and creed throughout India and for the sympathy offered to me and my family in our great sorrow. In her I have lost a truly devoted wife and a most noble helpmate and the people of India have lost a very loving friend. She loved India and the people of India, the women and children, the suffering and the poor. Few can realise how much, though gone to her eternal home her love for India will, I know, remain and bring its blessings from above."

HARDINGE OF PENHURST.—16th July 14.

At Madras.

Church of Scotland.

The Presidency Senior Chaplain of the Church of Scotland has forwarded the following telegram to the Viceroy:—"The Church of Scotland in the Madras Presidency deeply deplores the loss to Your Excellency and to the Empire of one so universally beloved, and mourns with Your Excellency in so great a sorrow."

The Scottish schools were closed yesterday. Palpit references will be made on Sunday.

Viceroy's Reply to the Sheriff.

The Sheriff of Madras sends us the following message received in reply to his communication on behalf of the citizens of this metropolis:—"H. E. is greatly touched by the kind message of sympathy from the Citizens of Madras and sends them through you his warmest thanks.—(Special)"

At Bangalore.

Moslem Community's Condolence.

BANGALORE, July 15.—A large meeting of the Mahomedan community was held in the Mayo Hall this evening, at which a resolution of condolence with the Viceroy was adopted.

At Ootacamund.

Memorial Service.

OOTACAMUND, July 15.—Memorial Service at St. Stephens Church for the late Lady Hardinge was very solemn and most impressive. The Rev. C. D. Giles conducted the service which was largely attended by all Civil and military officials and public.

At Lucknow.

Memorial Services.

LUCKNOW, July 15.—The memorial services in the Civil and Garrison churches this morning were well attended. The service at Mussooree, held by Canon Menzies, was attended by the entire station. Volunteers were present in uniform, also a contingent of Boy Scouts.

At Bombay.

Governor's Message and Viceroy's Reply.

The Governor of Bombay despatched the following telegram to H. E. the Viceroy's Private Secretary:—"On behalf of my Government please convey to His Excellency the Viceroy deep and heartfelt sympathy in his sad bereavement which will be shared by every community in the Presidency." Lord Hardinge sent the following reply:—"I deeply appreciate the kind message of sympathy you have given me from Bombay and send my very grateful thanks."

Offices, etc., Closed.

This has been a day of mourning in Bombay. All Public offices and large Commercial offices were closed. The English shops and bazaars were alike closed in the afternoon. All sports were postponed. The theatres will not open to-night.

Memorial Service.

An impressive memorial service was held in the Cathedral at the time of the funeral and was attended by a large congregation, which included all the principal Government Officers, the Foreign Consuls and leading officials.

Prayers in Mosques.

The followers of Aga Khan had memorial prayers at His Highness's direction in their Mosques.

Continued Messages of Sympathy.

Large numbers of public and semi-public bodies continue to send messages of respectful grief and sympathy to H. E. the Viceroy.

At Calcutta.

Mourning.

CALCUTTA, July 15.—To-day, being the day fixed for the funeral of Lady Hardinge, was observed in Calcutta as a day of mourning. All Government offices, Banks, High Court, Police Courts, many business firms and big shops were closed. Flags were flying half-mast over Government offices, Courts, Consulates, vessels and house-tops.

Prisoners Discharged.

The Chief Magistrate warned and discharged all persons arrested under the Local Act in petty cases.

Students' Processions.

In the afternoon students' processions started from different schools and met at College Square, where references were made to the good qualities of Her Excellency.

Memorial Service.

CALCUTTA, July 15.—The memorial service for Her Excellency Lady Hardinge was solemnised at the Cathedral here to-day, the Chief Justice, the Judges of the High Court and the leading men of the city attending. The service was conducted by Archdeacon Firminger supported by the clergy of the town. Earlier in the afternoon processions of barefooted students started from different schools and met at the College Square where speeches in eulogy of Her Excellency were delivered.

At Allahabad.

Yesterday's Doings.

ALLAHABAD, July 15.—Memorial services were held here in the Catholic Cathedral, All Saints' Cathedral and other Churches.

The United Provinces Boy Scouts sent a message of sympathy to the Viceroy, to which a reply was received.

The Indian Christian Provincial Association also sent a message.

At the Commercial Academy the students and staff held a meeting, barefooted and religiously dressed, and passed resolutions of sympathy.

At Poona.

Sympathy of Parsi Community.

POONA, July 15.—While the official memorial service was being held in St. Mary's Church, the members of the Parsee community of Poona and Kirkee held a largely attended meeting in the Nusservanjee Petit Hall, at which Sardar Dastur Kaikobad, High Priest of the Parsees of the Deccan, presided. At this meeting the Hon'ble Mr. Khandalawala proposed, and Professor D. D. Kapadia seconded, a resolution which stated:—"The Parsee community of Poona and Kirkee have heard with deep regret and profound sorrow the distressing news of the sad and untimely death of Lady Hardinge, and offer their respectful and sincere sympathy to the beloved Viceroy Lord Hardinge in his great bereavement." A further resolution, proposed by Mr. F. Chinoy and seconded by Dr. Mody, authorised Dastur Kaikobad to communicate the above resolution to the Private Secretary to the Viceroy on behalf of the community.

Official Memorial Service.

POONA, July 15.—St. Mary's Church was thronged this evening when official memorial service in memory of late Lady Hardinge took place. Their Excellencies were present together with the Members of the Council and a large gathering of public both official and non-official. His Excellency the Governor's band also was present, and helped in solemn music of the occasion. Rt. Rev. Dr. Palmer, Bishop of Bombay officiated and preached a sermon appropriate to the occasion. His Lordship said they were able to share in the feelings of those who were present at the actual ceremony and their feelings went out to him whose loss was greatest. They all therefore prayed that God would uphold and comfort the Viceroy in this, his terrible affliction. In course of his remarks the Bishop said Lady Hardinge had identified herself with the people whom she had come out to succour and those, who had seen her, could not help remembering how much she loved her husband. The great strain of the last few years might have sapped her strength and if that were so she had given her life for her husband. Beethoven's funeral march was then played and the congregation sang a hymn "When our heads are bowed with woe." The Governor's band played the dead march in "saul", the congregation standing.

At Simla.

Memorial Service.

SIMLA, July 15.—A large congregation including the whole of the officials from the Commander-in-Chief, and Members of the Council downwards, attended the Lady Hardinge Memorial Service at Christ Church, Simla, to-day. Telegrams from a number of centres report similar services throughout the country.

An All-India Memorial.

H. H. the Aga Khan's Suggestion.

BOMBAY, July 15.—H. H. the Aga Khan telegraphed from Zanzibar to the "Times of India" this afternoon as follows:—"May I suggest to my Indian compatriots to raise and have an All-India Memorial worthy of Lady Hardinge and of India. Lady Hardinge, as all know and I know perhaps even more than most people, always loved and thought and worked for the welfare of Indians, men, women and children. If such a movement is centralised, it will carry out much of what Her late Excellency so ardently desired."

Viceroy Leaves Dehra Dun.

The "Civil and Military Gazette" understands that the Viceroy will leave Simla for a brief stay at Dehra Dun on the 22nd instant.

TELEGRAMS.

(REUTER.)

Remains Removed to Penhurst.

Funeral Service.

LONDON, July 15.—The remains of late Lady Hardinge were removed to Penhurst this morning. The funeral service was held at Ford Combe Parish Church, Tunbridge Wells.

A number of distinguished persons were present including Lord Crewe. Their Majesties were represented by Lord Annaly and Queen Alexandra was represented by Colonel Street-field. Profusion of beautiful wreaths covered the coffin including those sent by Queen Alexandra, Queen of Norway, Princess Victoria, Sir Fuzulbhoj Currimbhoy also sent a wreath.

Memorial Service at Chapel Royal.

A Vast Congregation.

A very large congregation attended the memorial service held in the Chapel Royal, St. James Palace at the time of the funeral of the late Lady Hardinge. Among those present were Queen Alexandra, Dowager Empress of Russia, Princess Victoria, Marchioness of Crewe, Mr. and Mrs. Asquith, Lord Curzon, Lord Lansdowne, Mr. Balfour, Lord and Lady Anphtill, Sir Guy Fleetwood Wilson Sir George Birdwood and other prominent persons. There was also a large number of Indian students. Beautiful choral service was conducted by Cannon Sheppard. It was throughout most impressive.

Arnold Libel Case.

Application for Withdrawal.

RANGOON, July 15.—In the suit Captain Finnie vs Arnold and P. H. Ripley for the recovery of Rs. 15,000 damages for libel, Mr. Guy Rutledge, on behalf of the plaintiff, to-day filed a petition in the Chief Court praying that the suit be withdrawn, and such order as to costs may be made as the Court may see fit. The grounds for the application were (1) the issues involved have been fully considered and determined in the case Andrew vs. Arnold by the Privy Council following upon the unanimous verdict of the Jury, (2) the character of the plaintiff has been vindicated by the said proceedings, and (3) plaintiff has no desire to reap pecuniary benefit from the defamation complained of in the plaint and is willing to waive his claim for damages.

Mr. Arnold's Application.

Justice Ormond to-day ordered the application of Mr. Arnold for transfer of the suit to some other High Court to be fixed for admission next week.

An Interesting Pair's Burial.

Mong Nai State.

RANGOON, July 16.—The Taung Gyi Correspondent of the "Rangoon Gazette" writes under date 11th giving details of the funeral ceremony of late Mahadevi Nang Sam of Mong Nai State and her husband Sawbwa kyun kti, which took place at Mong Nai recently. The ceremonies occupied two days, the wife being buried on the first day and the husband on the second, both being on the most elaborate scale. Chiefs of all neighbouring states and others were present, among European Government Officials being Mr. G. C. Stirling, C. I. E., Superintendent and Political Officer, Southern Shan States, and Messrs. Kingsley and Graham. Several hundreds of Hponeyis (Priests) took part in the tedious but impressive ceremony. Coffins were laid in masonry graves and guns were fired at the house and again at the ceremony.

Future Management.

Affairs of the Mong Nai State are now being managed by Hkun Kyaw Sam, a nephew of the deceased Sawbwa, but he has not been officially or ceremonially installed as yet in the place. He is a man just over 50 years of age and will remain on probation as a test of his ability to administer the State and if he comes out of the ordeal favourable he will no doubt be permanently recognised as the Chief of the Mong Nai State.

Contractor & Guards on Trial.

Grave Charges.

BANKIPORE, July 15.—The trial opened to-day before the City Magistrate of Babu Nareswar Sahay, labour contractor, E. I. Railway, his agent who was lately head-clerk and accountant of the District Engineer's Office, Dinapur, and four European Railway guards on charges of cheating, offering and accepting illegal gratification and falsification of books. The Counsel for the Crown stated that the charge was that the contractor who supplied labour for ballast trains had in collusion with the guards been systematically falsifying the daily returns of the number of coolies employed. The accused will be tried separately and the case has been adjourned to 24th instant.

Rumoured Bomb Explosion.

A Contradiction.

LAHORE, July 15.—Information has been received contradicting a recent rumour of a bomb explosion in Montgomery. What appears to have given rise to the story is an accident which befell a Mahomedan watchmaker of the town on the day of Shabi Barat, 9th instant. The man was making some fireworks inside his shop when a gola, consisting of a mixture of red sulphur of arsenic and chlorate of potash, exploded and injured several of his friends, who are now under treatment in hospital. No significance is said to be attached. But the watchmaker and another person have been arrested by the Police, who intend to prosecute them on a charge of negligence and causing grievous hurt.

క ఫ హ రి.

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0. వి. పి. సహా రూ. 1-4-0.

దగ్గు శ్వాసకోశములందు బలహీనతవలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు. శైత్యమువలన ఏర్పడిన దగ్గు, శీతకాలమున ప్రబలింపచు దగ్గు, శ్వాసకోశముల నూత్న నాళములందు ఏర్పడుదగ్గు, ఉబ్బసము, క్షయదగ్గు. దగ్గుకు సేవించవలసినమందు దగ్గువిధమును బట్టియుండును.

క ఫ హ రి చూ ర్ణ ము.

దిన్నడబ్బీ 1-కి 0-8-0. (6 డబ్బీల మందు గలది) 1-కి వెల రూ 2-0-0.

ఈ చూర్ణము పనమూలికలచే చేయబడినది. దగ్గు, ఉబ్బసము, కాసపీస, శైత్యజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంట నుంచుకొనుట నుంచిది.

క ల రా మా త్ర లు.

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ. 0-6-0.

కలరా ప్లేగువలన బోవిధమైన అంటుబాధ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందుపరమాణువులైన విషపురుగులు చేరుటవలన గలుగును. తెగిలిన వెంటనే మందును తినుట ఆవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని కాచిత్రాగుట యుక్తము.

గ్రహణిమాత్రలు.

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రూ 0-8-0 వి. పి. 0-12-0

రక్తవిరేచనములు, బంక విరేచనములు, జిగట విరేచనములు, అజీర్ణ విరేచనములు మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు సేవించినతోడనే నిలిచిపోవును. వీనిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును. గుణము వెంటనే కనుపడును.

చుండుకు నూనె.

వెల సీసా 1-కి రూ 0-6-0 వి. పి. సహా 0-10-0

ఈ నూనెనురాచిన చుండు, పొట్టురాలులు, జిల, గోకుడు పుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెండ్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగఁ బెరుగఁ గలవు.

గ జ్జి కి తై ల ము.

వెల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-3-0 వి. పి. సహా 0-7-0.

గజ్జి, చీడ శరీరమంతట న్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్న పిల్లలకు విశేషశాధను గలిగించుచున్నది. ఈతైలమును నాలుగుపూటలురాచిన తప్పక పనిజేయును.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రీరోడ్డు, బొంబాయి. లేక నం. 9, జహంగీరువీధి, మద్రాసు.

కలరాకు మంచిమందు?

తప్పకవిమూచి నివారించు!

ఎట్టి సమయమునం బెట్టుల ఈ బోషధనేక చేయవలసి నదియు, మందుబుడికి చుట్టియుండు కాగితమువలన సులభముగ తెలిసికొన నగును. ఆట్టివిధాల ననుకరించి ఉపయోగించు బడు ఈ బోషధరాజము, మృత్యుస్వరూపమనదగు ఈకూర వ్యాధిని వజ్రాయుధమువలె గురిపించుచున్నది. వేయేల! వందలకొలది బుడ్లు కర్చుచున్నవి. ప్రయోజనముం గూర్చి సమాచారమువచ్చుచున్నది. వెలగూడ స్వల్పమే. త్వరపడుగు. కాపురలకొగకు మునుముందుగ తెప్పించి వెట్టిన ఎక్కుడు ప్రయోజనమును బడయవచ్చును గదా! ప్రాణమునందాసక్తి గల ప్రతివారును దీనిని తరుణమునం దుపయోగించి ప్రాణదానమును పొందుదురనుట నిక్కము, నిక్కము.

ఒక బుడ్డి వెల రూ. 1-0-0.; డజ్జు బుడ్లు వెల రూ. 10-0-0

ఆయుర్వేదభూషణ నోరి, రామశాస్త్రి, ఎ. కె. ఎ. సి. ఆయుర్వేదనిలయమ్, బెజవాడ.

అమృతాంజనము

అన్నినొప్పులకు లోకవిఖ్యాతమైన పరమామృతము.

AMRUTANJANI (REGD)
A SOVEREIGN REMEDY
FOR
Head-Ache, Rheumatism Neuralgia, Chest Colds, Sprain,
Stiff joints, Dislocations, Skin diseases, Toothache,
Backache, Cuts, Bruises etc.
PRICE ANNAS EIGHT ONLY.
FREE SAMPLE FOR ONE ANNA STAMPS.
RINGWORM OINTMENT.
Positively Cures Ringworm and Dhobi itches in three applications.
PRICE ANNAS SIX ONLY.
Aromatic Tooth Powder.
Cleans Teeth, Stops Bleeding, hardens gums, Taste pleasant.
PRICE ANNAS TWO ONLY.
CAN BE HAD OF ALL CHEMISTS & DRUGGISTS.
Amrutanjani Depot.
109, FREE ROAD, BOMBAY. 9, JEHANGIR STREET, MADRAS.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రీరోడ్డు, బొంబాయి. లేక నం. 9, జహంగీరువీధి, మద్రాసు.

A WONDERFUL AMULCT.

ఇదియొక గొప్ప క్రియ నిమిద్దినైన తాయెతు. దీని ప్రభావ మత్యద్భుతము. దీని నలంకరించుకొనిన, దేహ సురక్షణకు కావు. 2 కలరా, అమృతాంజన మొదలగు అంటు బాధ్యములకు లోకసేవకు. 3 భూతప్రేత పిశాచములను పాతాళము ను. 4 వ్యాధులు, కీడలు, ఆపదలు, గండములు తొలగిపోవును. 5 నొప్పులు, తీపులు, వాపులు, బిళ్లలు, బెణుకులు, హరించును. 6 ఆరోగ్యము, అద్భుతము, విశ్వరూపు, బలము, సుఖము, ఉత్సాహముగలుగును. 7 కర్మశత్రువులు క్రియమిత్రువులగుదురు. 8 నీవాదం గెలుచును. 9 సభకట్టు, సర్వజన వశీకరము. 10 నీవాక వ్యాపార, వ్యవహార, కార్యాధ్య సమేతమై వెళ్ల బోవునపుడు దీనిని ధరించుకొని వెళ్లిన తప్పక జయమును, లాభమును పొందగలవు. దానియందట్టి మహిమన్నదని ఆరు భవజ్ఞులుచేసే శ్లోకమువల్లభూతునట్లు వక్కాణించియున్నాము. ఇది సర్వోపద వేద్యుడు నొక ఘోషయ మహాత్మునిచే గనిపెట్టబడినదేకాని కాలాచిత వేషధారులవలన గనిపెట్టబడినదిగాదు. శ్రీపురుషులు ఆ బాలవృందలందును తెప్పించుకొని ధరింపదగిన ఆ మూర్త్యుమైన సుప్రసన్నమైన గురుతాయెతు. వేయేల! ఒక్కటి తినుకొని పరీక్షింపుడు. అది ఆనందసముద్రమున నిన్నొల లాడించుట నిజము.

తాయెతు వెల రూ 1-8-0 లు మాత్రమే.

వలయువారు:— పి. రాఘవజనార్ధనరావు,

మెన్మొరిస్ట్ర్ యినిస్ట్ర్ ట్యూట్, ఒంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా)

FREE! ఉచితము!! FREE!!!

ఉచితము: 10 కె.టి. బంగారు సులోచనములు!! ఉచితము!!!

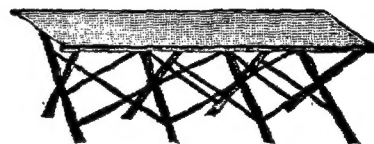
దర్బారుబాం, తలనొప్పులకు, పొన్ననొప్పులకు, క్షేత్రనొప్పులకు, పురాణవాత, మేహనొప్పులకు, పక్షవాతములకు, బెణుకులు, పొట్టు, వాపులు, పుబ్బులు, దగ్గు, శైత్యమువలన, కేలు, క్షే. కె. 10॥ విష జంతువులకాట్టుకు, పుండ్లకు, మంచిమందు. సీసా 1-కి రూ 0-6-0. 12 సీసాలు రూ 4-8-0. 12 సీసాలు ఒకసారి తెప్పించుకొనువానికి ఒక మంచి లీవరువాచీ (జేను గడియారము గాని) లేక 14 కె.టి బంగారు పాళీగల పాం తెను కలము గాని, లేక ఒక 10 కె.టి బంగారు చలన తైల అద్దముల సులోచనములు గూడుతో గాని ఈ మాత్రలలో యేదైన ఒకటి ప్రసంతుగా బహుమానం ఇయ్యబడును. మా బంగారు సులోచనములు యెచ్చుకొన్నను రూ 5-8-0 లకు తక్కువ చిక్కి నేరదు. కొద్దికాలమువరకే యిచ్చెదము. త్వరపడు! త్వరపడు!! మంచి లీవరు (వాచ్) జేబుగడియారము ఉచితము.

14 కె. టి. బంగారు పాళీగల పాన్ తెను కలము. ఉచితము!

జి. ఆర్. దాసు అండ్ కో., తణుకు. (కృష్ణాజిల్లా)

G. R. Dass & Co., Tanuku, (Kristna District.)

Gold Medal Camp Cot.

అమెరికా దేశములో చేయబడిన

క్యాంపుకాట్.

ఈ క్యాంపు మదతమంచము 1000 పానల బరువును భరించగలదు. 6 అడుగుల 4 అంగుళముల పొడవు, 2 అడుగుల 6 అంగుళముల వెడల్పు, 4 అడుగుల 3 అంగుళముల టైటు. మంచము ధర 9-0-0 మంచము మడిచిపెట్టు సంచి 2-0-0 దోమతెర 4-0-0 దోమతెర కర్రలు 2-0-0 ఈసామాను అన్నింటితో పూర్తి ధర 16-8-0 అద్వాన్య రెండు రూపాయలు పంపవలయును. సామగ్రి అమృతాంజన వర్తకశాల:-రామకోటి బిల్డింగులో గలవు ఉత్తములు:—శాశా అందు కంపెనీ,

57, ఆదెప్పనాయక వీధి, (ఎ. పి)

(1-7 14) మదగాసు. అనివ్రాయుడు.

సత్యముగా మోసముకాదు.

గుణవదనిచో ద్రవ్యమును ఖండితముగా తిరిగి యిచ్చెదము.

ఒకానొక ఘోషయ మహాత్మునిచే చేయబడిన

మేహధ్వంసని గజకేసరిమాత్రలు.

ఈ మాత్రల సేవచే ఉష్ణవాయువు, మేహసంబంధ ద్రవములు, చెల్లికురుపులు మొదలగు కే.హసంబంధమైన వ్యాధులు ధాతునష్టము, ధాతు నీడైయుండుట, దేహబల హీనత మొదలగునవి నీడైచి దేహరోగ్యము, ధాతుపుష్టి సంభోగముఖము కలుగును. సీసా 1-కి క్రియం రూ. 2-0-0

దేహపుష్టి బోషధము:—ఈ బోషధమును సేవించినచో దేహముచిక్కిపోవుటయు, బలహీనత, అజీర్ణము, అగ్నిమాం ద్యము, నరములబలహీనత మొదలగునవి నివారణయై, జ్వర తక్కి, నరములపుష్టి, రక్తవృద్ధి, దేహపుష్టి, జ్ఞాపకశక్తికలుగును. విద్యార్థులకు, స్త్రీ డర్లకు చాల ఉపయోగకరము. సీసా 1-కి కయం రూ. 2-0-0.

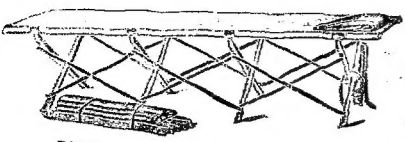
మావిలాసము, హాళిపు దేవరమఠం సిద్ధాంతులు,

హరపనాగ్లి, (బళ్లారిజిల్లా)

మా మడతమంచును ఎమిద సుఖముగా

నిద్ర పడవలెననిది.

ఇది 1600 వేల అంపులకు వర్తింపజేయును.

ప్రయాణము

యాత్రలలోను చుట్టూ

వచ్చుట తనను

హాయిఅయిన నిద్ర

వీనివిదపట్టగలదు

దీని కనేకమంది వాడుచున్నారు. దేశం చూడము

చేయుచుండు ఆక్సీసరులు విద్యార్థులు, దీనిని గూర్చి గొప్పగా

శ్లాఘించియున్నారు. ఇది ఆమెరికా దేశమును చేయబడినది.

6 1/2 అడుగులు పొడుగు, 2 అడుగులు వెడల్పు మడిచినప్పుడు

15 పౌనులకు మించని బాల్కులుగా కట్టుకొని చేతిపట్టుకొని పో

వచ్చును. ఒక చిన్న బాలుడయినను దీనిని తీసి మడచవచ్చును.

ధర మంచము 1-కి, రు. 8-0-0 దోమతెర సామాను 2-0-0.

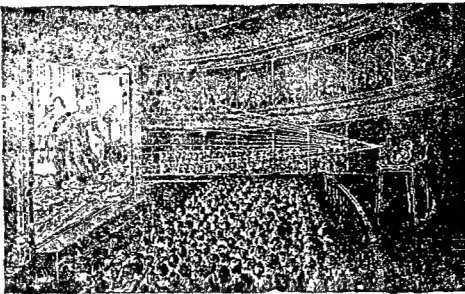
వెయ్యిపౌనుల బరువును ఈమంచముమీద వేసినను సులభముగా

భరించగలదు. చక్కని జల్లికతో చేయబడిన దోమతెర 5-8-0

చిరునామా:— భాదర్ అండు యూనైటెడ్ బ్రదర్స్,

వాచ్ అండు కాక్ ఇంఫోర్మర్స్, మదరాసు.

ప్రవృత్తిగలగుటకు మార్గము.

సుమారు రు 600 లు ఖర్చు పెట్టినయెడల ఒక కాక్ బయస్కోపు మెషీను ఒక ప్రదర్శనమునకు సరిపడే ఫీలుములు కొనగలరు. వాటితో వేలవేలం ఆర్జించగలరు. ఆసంగతు లన్ని మావద్ద మెషీను కొనువారికి ఒక పూటలో ఉచితముగా నేర్పదము త్వరగా భాగ్యవంతు లగుటకు ముంతకుమించిన సుఖప్రమాదము మరిలేదు. పూరాసంగతులుగల క్యాటలాగును చూచిన తరువాత మీకే తెలియగలదు. ఆలోచించకండి. త్వరపడండి.

కారనేషన్ బయస్కోప్ కంపెనీ, హైదరాబాద్—121, పెన్షన్ పిరువల్లి క్లబ్బింగ్, (మదరాసు) బ్రాంచి:—ఉర్దూ, గంజాం జిల్లా.

కన్యమహాజన సంఘము ప్రకటన.

కన్యమహాజన సంఘమువారివల్ల గత సంవత్సరములో కొన్ని విద్యార్థి వేసనములు () యిక్ష్మ బడినవి. ఈ సంవత్సరము మాడొన్ని యిక్ష్మబడును, గాన కన్యబీద విద్యార్థులువారి గాడ్డయనల సంపాదకములతోడను వారి పాఠశాలాధ్యక్షుల సర్టిఫికేట్లతోడను మరియుతరులచే యిక్ష్మబడిన యోగ్యతాపత్రాలతోడను సహా ఈదిగువవారికి దరఖాస్తులను పంపగలందులకు ఇందుములమున తెలియజేయుచున్నాను. ఈ దరఖాస్తులు జూలై నెలఖరులోగా యీక్రింది చిరునామాకు చేరవలెను దరఖాస్తుల పర్యవసాన మును కార్య నిర్వాహక సంఘమువారి ఆలోచనమీద తెలియజేయబడును.

సెక్రటరీ, కన్యమహాజన సంఘము.

కవులము, కృష్ణాజిల్లా.

పోస్టేజి నహా ఉచితము.

వీరవర్ధరాజును మాలినియును.

ఒకవిచిత్రమైన కథ—చదువుటచే

మానసోల్లాసము కలుగ జేయుటయే

గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన

స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను

అందుచెలిపియున్నాము. కోరువారికి

ఉచితముగా పంపబడును.

జాగుసేయక తక్షణమే వ్రాయుడు.

వైద్యకాశ్రీ వణిశంకర్ గోవిందజ.

ఆతంక నిగ్రహ ఔషధాలయము.

22, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

చక్కని సువాసనగల నెంట్లును ప్రేమించువారు

ఆటోదిల్ బహార్ (రిజిస్టర్)

అనప్రాగ్నేయల కుద్దేకంపబడిన అత్తరుపయోగింపవలయును.

మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాడన

యందునుండి, కొన్ని ఏర్పరచబడిన పుష్పములనుండి మాత్ర

మే తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మద్యపానము చేర్చబడ

లేదు. నీచేతిరుమాలు మీదగాని, కోటుమీదగాని గొన్ని

బొట్టును వేసికొనినయెడల సువాసనలతో గూడినపుష్పవోట

లోనే గూర్చుకట్టుండును ఈ ఆదృతమైన వేయికముల

పుష్పములనుండి తీయబడిన అత్తరు యొక్క సువాసనభరిం

చుటకయి ఆటోదిల్ బహార్ యిక్ష్మమని మీదగ్గిరనున్న

పాపుకీపరు డుగవలయును వారితావున లేచేని మాత్రవా

యుడు. చిన్నబుడ్డి విలువ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0,

1/2 బౌన్సు అత్తరుగల కెడ్డసయిబుడ్డి 2-0-0 ఈ అత్తరులో

మరగ బెట్టబడి ఘుమఘుమ అడుచుండు కాడ్లు డబ్బు 1-కి

0-8-0 ని. పి. ఖర్చుగొనువారును భరించవలయును.

సోలు ఎజెంటులు—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్

కెమికల్ కంపెనీ, 155 జామా మసీద్, బొంబాయి.

మదరాసు ఏజెంటు:— మెహత పురుషోత్తం మూ

నెం 29, చై నాబజాద్ రోడ్, మదరాసు, స్వరూ బజార్బీది.

FREE! అందరును దీనిని జడవవలయును. FREE!!

ప్రతికుటుంబమునం దుండదగిన పుస్తకము.

అత్తలారాబ్బాటమును కోర్కెని కోడండ్ర ప్రలాహము.

(కెండవకూర్పు) ఒక అణా తపాలా క్లిప్తపంపువారి కుచితము.

ఈయాగ్రుసెల కడవణకే ఈధరకు ఇవ్వబడును.

మిత్రులారా! మేమీగ్రంధమును గత ఏప్రిల్ నెలలో

ప్రచురించినపుడు అనేకులు మాకు మిక్కిలి ప్రీతికొన్నదన

అగ్రంధము మేనెలలోనే ఖర్చయిపోయినది. వెనుక వ్రాయు

వారలకు లేదని వ్రాయుటకు జరిగిల్లి, మఱి ముద్రించబడి.

ఇదియను మనుషులెవరే ఖర్చుగొని యెంచి మనుమున్న

తమకు ప్రబోధించెదము. ఈగ్రంధముచే మేము లాభమంద

వలయునను కోరికలేనివారమని గ్రంధమును బెక్కించుకొను

వారలకందటికి బెలియును. ఈగ్రంధము ప్రతిశ్రీలు జదివి,

అత్తలయెడ కోడండ్ర కుండవలసిన మర్యాదయు, కోడండ్ర

యెడ అత్తల కుండవలసిన ప్రేమను గ్రహించి సుఖంబుంద

రను పరోపకార బుద్ధిచే నిది ప్రచురించెదము. కొద్దవతులే

ముద్రించుటచే ద్వరపడి తెప్పించుకొందురని మాప్రార్థన.

చిరునామా:— ధనలక్ష్మీ కంపెనీ,

నెం. 6, వెంకటేశమెట్రి, నీధి, సామకూర్ పేట, మదరాసు.

ఆనంద సంవత్సర సిద్ధాంతపంచాంగమ్

మంచికాగితము ! శుద్ధప్రతి !! చక్కని అచ్చు !!!

అమృతాంజనం డిపోవారి మందులను గొనువారలకు ఉచితము.

వలయువారు అర్థజా చీటిని సంపుకొనవలయును.

అమృతాంజనము

అన్ని నావులకు లోక విఖ్యాతమైన పరమామృతము.

చక్కనిడబ్బితోనహా సీసా 1-కి 0-8-0 డబ్బు 1-కి రు. 5-4-0

తామరలైలం. పండ్లపాడి. మోహినీలైలం.

వల డబ్బీ 1కి 0-6-0 వల డబ్బీ 1కి 0-2-0 5. తులముల మానగల

డబ్బు 1కి 3-8-0 డబ్బు 1కి 1-2-0 సీసా 1కి 0-12-0

పి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. మంజుల కేటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

అమృతాంజనం డిపో, అమృతాంజనం డిపో,

నెం. 9, జహంగీరుపేటి, మదరాసు. 109, ప్రేరికోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి.

ఆనంద సంవత్సర రాది సంచిక.

చిత్రపటములతో చక్కగా ముద్రింపబడినది.

కోరువారు వెంటనే వాసు కొనవలయును.

9, జహంగీరు పేటి, జాబ్బిటపుక, మదరాసు.

విడుదలయ్యుండు అలారంబుచుంపీను

సుపీయర్ లీవర్ బ్యూటెలువాచ్.

ఇదేమాదిరి గడి గొలుసుతోనహా ధర రు 3-0-0. పోస్టేజి 0-4-0.

దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.

ఈగడియారము డయలుమీద

మాకంపెనీ పేరు ఎట్టనిసిరా

తోను ముద్రింపబడియుండును.

ఇది చూచుటకుకందెమై తలచిన

మును, డెస్కుప్రాఫ్ అను గ్లాసు

ధూమునుగలిగి మొరటుపనులకు

దగియుండును. పెట్టెమాత్ర లో

భాగమున గ్యారంటీ చీటి ఆతి

కొచ్చి యుండును. సీమ నుండి

మాత్రే తయారుచేయబడినది. గాన నెనరియొద్దను జిక్కదు.

ఒకరోక్కెగును కీయరచును నెలంపుతో తక్కువ వేలనుంచి

తియి. వాడకాలము ముగియకపోయెడియు, స్వల్పధరగల గడి

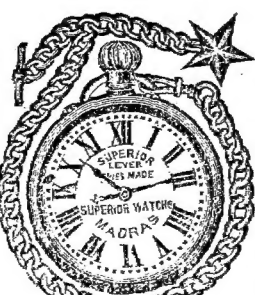
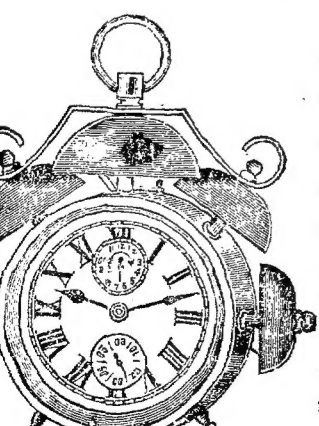
యార మిడియొకటిగోనును గానభగంబున దెలియును. ఇదిఅతి

కనేక గడియారములు ఖర్చయి పోయినాపాపులముల నంది

యున్నది. ఒకటి పెట్టెచిహ్నము. మాపటణముననే యనే

కులుకొని సంతోషించు వేలుమాట బెండుగ?

వలయువారు:—సుపీయర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు. నెం 167, మదరాస్, ఇ. ఇ. పో. వాయుసు.

ఈ చిత్రమునందు చాలి కళాగడియారమునకు విరు అలారంబెట్టులు ప్రక్కల ఆ యుండును. మరమై గంటలకు మేల్కొనవలయుతో గొప్పవంతులకు నీ యలారములు అయిదు కొక పౌనుమునుకందె చేయవలసిన ధర్మంతో మోసి నిదుర లేవటము. ఉత్త్యంబల కాత్త్యమిది. ప్రతి వారును కొని యానందింపదగినది. 4-0-0.